

CATALUNYA

REVISTA SETMANAL

Muntaner, núm. 22. ♦ Número solt, 25 cts; 1' any 10 ptes.; trim. 3 ptes. - Estranger, 15 ptes. 1' any.

Any VII

Barcelona 13 Desembre de 1913

Núm. 319

SUMARI

Dues joventuts.

La Setmana social dels catòlics italians. Autoritzadíssimes paraules sobre la «Qüestió Romana», per JOAN ALZINA I MELIS.

Advent, per JOSEP LLEONART.

Pascal i el temps present, per EMILE BOUTROUX. (Acabament).

Al poeta Carles Riba, per JOSEP MARIÀ DE SAGARRA.

Pressentiments de Nadal, per LLORENÇ RIBER, PBR.

De moralitat estètica, per MANUEL BRUNET.

Els Papes del Renaixement. En ocasió de la publicació del Pastor, per R. RUCABADO.

La qüestió dels llibres per infants. Més pedagogia, per XENIUS.

El Revisor. - Comedia en cinc actes de Nicolai V. Gogol. (Trad. C. R. B.)

L'Institut Català de Gimnàstica Rítmica, per JOAN LLONGUERAS.

De la premsa

Lo que ha sido la Izquierda, per EMILIO JUNOY.

Els nous professionals del desordre.

Los extranjeros en Francia, per RAMÓN ESPÍ.

Informació

Institut Català de Gimnàstica Rítmica. Palau de la Música Catalana. - Curs 1913-14.

A l'Institut d'Estudis.

Pel Monument a Mossén Cinto.

C. Riba Bracons

Les Bucòliques de Virgili

Se troben de venda a la Llibreria d'Alvar Verdaguer i a la nostra Administració.

Preu: 2 pessetes

Dues joventuts

L'adhessió d'una gran part de la joventut dretista espanyola a la persona d'En Maura revesteix un caràcter que posa de manifest la lamentable pobresa d'ideal d'aquesta joventut, la seva escassíssima mentalitat, la manca complerta d'horitzons intel·lectuals. Es l'home-providencia, el salvador messiànic, que veuen en l'isolat mallorquí, no el leader de la propia causa, representant d'un ideal jove i intèrprete d'un pensament col·lectiu.

A tot arreu és un afany de avenç i de profunda renovació social el qui caracteritza la joventut. Aquí a Espanya, al contrari, sembla ésser un afany de regressió cap a un conservadurisme mesquí, un daler de petrificació dins un ordre mort, somni daurat d'una burgesia sense ideals.

Deiem en el número passat, que'l partit conservador era un partit *entementat*, cosa que certament cal explicar en les circumstàncies actuals en les quals passa per ell un vent d'esbojarrament, en les quals una bona part d'ell pren una actitud més revolucionaria que altra cosa, i, l'element juvenil especialment, adopta sovint una tònica digna de requetés i de lerrouxistes. Però, perquè són aquestes rebequeries? Al servei de quina idea se posen, en últim terme aquests fervors indòmits? No al servei de cap idea, sinó al de un home qui és l'idol, — i per qualche cosa ho serà, — dels Comitès de Defensa Social de tota Espanya, amb llur odi a tot el que sia renovació i a tot el que sia vida, que han prés per idol aquest home més que per ço que dú escrit en la seva bandera (poc se n'entenen ells d'Administracions locals!), per ço que no hi dú escrit. Es sobretot la limitació d'En Maura el que els fa sentir tant aprop d'ell. I és aquesta limitació mateixa la base de la simpatia mútua entre aquest darrer i unes joventuts polítiques... que tampoc llegei-

xen premsa francesa, ni fan ben bé la diferencia deguda entre un francmasó ferrerista i un Anatole France, per exemple...

En và cercaríem en el sí d'aquesta joventut els dalers «d'humanisme, d'estatisme, d'intervenció, de socialització, de política idealista, d'infiltració d'uropeïtat, de lluita per la cultura, d'imposició de les minories selectes i restauració dels antics valors aristocràtics...», de que parlava l'Eugeni d'Ors en certa ocasió. En la seva boca no sonen altres paraules que les del quefe, encara que sense l'accent de sinceritat i perduda la força amb que aquest les pronuncia. Lèxic esbravat, expressió d'idees esbravades. Decrepit i penuria, i ordre social burgès.

I res més.

La nostra joventut, ben al contrari, bull d'anhels i d'entusiasmes, amb la curiositat ben desperta, amb l'orella ben atenta, amb els ulls ben oberts a tot el que s'esdevé en el món de l'esperit; i és en sí mateixa que creu i espera, i si posa confiança en un home, no és perquè rebi d'aquest el reflexe pàl·lid d'una idea esquifida, sinó pel que ell participa de la plenitud de l'ideal de tots.

I humanisme, estatisme, socialització, europeïtat, cultura... són altres tants reflexes en què se descomposa dins el nostre esperit la llum de l'ideal patriòtic que un cult i per altres conceptes simpàtic polític maurista anomenava no ha molt «sentimentalismo lírico».

No és estrany que no'ns entenguem. Entre nosaltres la persona no val sols pel seu caràcter, sinó per la participació en la idea. I l'idea encarna, no en un home isolat, sinó en el poble, i més conscientment en una minoria selecta. I és a base d'aquesta idea i d'aquesta voluntat popular que s'han de fer les lleis i les reformes, i no a base del caprici d'un home-providencia.

La Setmana social dels catòlics italians

Autoritzadíssimes paraules sobre la "Qüestió Romana"

La solemne Assamblea que celebren aquests dies els catòlics italians s'és inaugurada amb un discurs importantíssim, de gran transcendència, per l'orador, —l'Arquebisbe de Udine— i sobretot per les idees exposades.

Començava per advertir que contra la consuetut, la reunió d'enguany no té per objecte l'estudi d'algun problema social, sinó que s'ha proposat com a fi principal, en honor del centenari de l'Edicte constantinià, tractar d'una qüestió de principi, gran, vital, la llibertat de l'Església.

Monsenyor Rossi exposà a n'el principi de la conferència el concepte filosòfic de la llibertat i de la tolerància en relació amb la vida religiosa, i analitzant després les varies disposicions de l'Edicte, s'ocupà de les idees corrents sobre la sobirania de l'Estat i parlà per últim serena, llarga, detingudament, sobre la llibertat del Papa, amb una dignitat tant perfecta que per açò sol— són paraules de *Corriere della Sera*— mereix l'atenta consideració de tot esperit non sectari.

La Seu apostòlica, digué Monsenyor Rossi, ha de posseir una llibertat real i efectiva, no fictícia, que no diu, per lo tant, un *titol d'honor i de preeminència*, sinó una vertadera *autonomia*. «La llibertat del Papa no deu ésser precària, sinó estable i intangible. No pot ésser, doncs, una concessió liberal i munífica d'un Estat o de l'altre, ço és, dependent de la discreció i del beneplàcit de l'una o de l'altre potència, i molt menys estar a la mercè dels partits que's disputen el poder i que en el poder se succeeixen, sinó tal que cap poder sia àrbitre impune i inapel·lable per violarla, més encara, ni tant sols àrbitre absolut de la mesura d'aquesta independència».

«Per ço aquesta independència deu anar consagrada per una *fiança* de caràcter internacional, la qual li doni valor davant del mon catòlic i la posi a cubert de tota defecció; perquè, com s'ha dit, aquesta llibertat interessa no solament als catòlics de l'Estat on resideix el Pontífice i a n'els catòlics de les diverses nacions, sinó també als Estats mateixos en confront amb l'Estat on el Pontífice resideix. La forma en la qual se concretà i la que va garantir l'independència i la llibertat del Papa, fou durant més d'un mileni el principat civil dels Papes».

Al arribar aquí's demanà l'orador, si ara, un cop destruït el principat civil,

disfruten els Pontífices una llibertat vera, manifesta, plena, estable i amb les suficients garanties.

«Nosaltres no volem sentenciar que la solució del problema sia aquesta o aquella. Ens falta autoritat i competència per una decisió tant greu, i ademés, en tota veritat, un complex de circumstàncies faria encara més difícil una decisió tal com se podia pronunciar pocs anys enrera, reclamant precisa i exclusivament aquella solució que la Providència mateixa havia volgut i designat amb la successió dels aveniments en el segle passat, solució que suposaria actualment com pel passat, les normals condicions de la societat, avui desgraciadament no cristiana. Ara bé: dades les noves condicions, perduda la societat la seua fisonomia cristiana i retornada de bell nou atea i pagana, no podria la Providència assignar a l'Església una altra forma de garantia, immunitat i independència?»

Prosseguint en l'exàmen de la situació actual, l'Arquebisbe de Udine sosté que aquesta és defectuosa i acaba augurant que'l centenari de l'Edicte constantinià serveixi, ja que no per resoldre les relacions de l'Estat i l'Església en Italia,

per moure i il·luminar les consciències a fi de que s'acosti aquell dia en el qual, amb el triomf de la justícia i el reconeixement dels drets de l'Església, hi haja pau entre l'Estat i l'Església a Italia, pau feconda de prosperitat i grandesa per la Patria.

La ressonància que ha tingut aquest discurs—del qual ens hem limitat a fer un resum fidel sense cap comentari,—en tots els camps, és enorme. En el fons Monsenyor Rossi proposa amb fervor patriòtic i religiós ensems una nova solució de la qüestió romana en el sentit d'una internacionalització de la *lleï de les garanties*.

Per apreciar aquest discurs en tota sa alta significació és necessari tenir present que l'*Osservatore Romano*—diari oficial del Vaticà—l'ha publicat íntegrament. L'Arquebisbe de Udine és admés, desde fa molts anys, amic personal del Papa, el qual li conferí precisament el govern de la diòcesi friulana per l'estima en que'l tenia.

Convé considerar també que l'Arquebisbe de Udine passà a Roma els dies abans de donar la conferència, que va tenir freqüents audiències pontificies, i finalment que un Prelat tant respectable jamai diria coses tant capitals a una assemblea tant autoritzada, sense assegurar-se per endavant el consentiment papal.

JOAN ALZINA i MELIS

ADVENT

Veusaquí que sense que l'hivern ens n'hagi deixat adonar massa cruament, caminem cap al Portal de Bethlem. El Naixement és aprop, i un bon exercici per a rebre l'Infant seria restablir algunes hores adins nostre l'ànima del noi que forem un temps. No ha d'ésser impossible aquest restabliment. Passant llista dels meus companys de col·legi veig que la virilitat s'adiu d'una manera fidel amb la minyonesa, tant, que els homes d'avui es mouen en el món i el mouen, cada ú en el seu lloc, com quan jugàvem o estudiàvem, amb les mateixes traces i defenses i amb idèntica mena de forces, només que ara les apliquen a afers més grossos, però amb una retirada sorprenent al gènit de quan eren nois.

Alguns en derivaran que en les inclinacions hi ha quelcom d'irremeiable, que l'arbust se torna arbre i l'arbre dona fruits sense modificació possible, car l'únic guia decisiu és el fondo del caràcter que comença a palpit amb el

primer raonament i fineix amb el pensament últim de la agonia.

A nosaltres més aviat ens plau donar-hi un tom gentil: Ja que l'infant persisteix adins nostre, podem anar retrocedint, no diré fins a la llevor que encara no expressa prou, sí fins a l'arbust, per a retrobar el goig de la minyonesa. A quin fi? Al purament desinteressat de poguer gaudir, quan arribi, de la misteriosa essència del Nadal. Serà un exercici espiritual de l'Advent.

Suposa, ànima, que demà, tercer diumenge d'Advent, reparteixes les hores igual que les dels teus diumenges de noi, passant pels mateixos llocs i aturant-te en els mateixos. Potser et caldrà llevar te dematí per sortir a rebre la primera frescor amb aquell gust del des cans que per clar que fós el dematí, encara desmereixia del sol de la teva alegria. I més tart la missa: a aquella cripta que't feia pressentir la pluralitat dels móns, o a aquella altra on els sants semblaven més grossos que enlloc,

o a la que té quelcom de palau, car conté metalls i nobles marbres i algún altar amb els costats folrats de domàs, o a l'altra, que és ombrosa i altíssima; talment, que al sostre, tantost ovirador, hi ha sospès com un vapor blau; a mig aire unes vidrieres de colors.

Tornaràs a la minyonesa, ànima, i se't curarà aquella inflorescència del posat que donen els hàbits sense descans del treball o del poder, o aquella enterquesa que dona el constant estar de centinel·la defensant lo propi, i et priven de doblegar-te a la humilitat o inclinar-te en el desmai enlluernador de la grandesa sobrenatural. Faràs reviure la autoritat santa i clement que potser no has tornat a sentir des de minyó. Si no tens la sort de que visqui, evoca al teu costat la companyia del pare, als diumenges de la teva minyonesa, aquella autoritat que senties com un companyonatge o com un pès de quelcom sobrenatural, amb més graus d'expansió o de recatada temença segons el teu ésser, que en això està el secret finíssim en que viu i mor cada home i es diferencia dels demés.

Així t'aniràs desprenent de la teva autoritat individual, del pès dels teus mereixements, de la companyia tancada de tu mateix, i tornaràs al món fresc del noi, i així, cercant quelcom fora de tu mateix, entraràs al temple, a aquell temple.

I si per una benedicció de Deu t'acompanya un infant, encomana't la seva manera àgil de estimar les coses i no et recordis que ets alt pel dret de manar-lo, sinó per l'amor de pujar-lo des de terra al nivell del teu pit. I, sobre tot, ànima, encomana't d'ell l'endeveniment de la presència invisible, aquell sentir veus fora del món. Dolça companyia, bell no acabar d'entendre, sentint l'alé sobrenatural transfigurant totes les coses! Així entraràs al temple, a aquell temple, remembrant una autoritat per sobre teu, posseït d'una àgil humilitat que substitueix ço que era en tu inflorescència.

Caldrà oir aquella missa posant al bon punt els múscles d'acomodació dels ulls de la teva ànima, a fi que no't passi que no sàpigues veure l'altar, o perquè mires massa endins teu, o perquè els teus ulls més aviat que parar-se en les coses les foraden, i caus en el buit de la dissipació. Però com que ara hauràs tornat a la claror matinal de la teva minyonesa, l'altar, què dic l'altar? les Hoses del carrer i els aucells de l'aire et tornaran a revelar aquell sobrenatural que potser t'era vedat perxò que havies després d'escoltar i de mirar.

I mantenint aqueix esperit passaràs el restant del diumenge en el passeig, en aquell passeig, en la vetlla familiar tal

com la passaves de noi. Si no retrobes la claror de la minyonesa al llevar-te, la suma perseverant de moments encendrà el foc de lo etern, i t'adormiràs amb ella.

I aquest retrocés, a quin fi? A fi d'exercici espiritual, perquè al entrar al Nadal i als misteris que l'anuncien en l'espai, puguis guadir-ne, rient o somrient, o amb aquella ombreta de reflexió, perquè en aitals diferències hi ha el secret que dèiem de cada ànima, però sempre pel retorn a la senzilla atenció i a la fe que obtenen el goig de lo sobre-

natural, car la pitjor desgracia fóra que al venir Nadal el trobessis pueril en el sentit d'inferioritat, que sol posar-se en aquesta paraula. Allavors, ànima, Jesús tornaria a néixer en vò per tu i series més de planyer que els morts, perquè no podries abaixar-te a cullir l'Infant, ni tombar el cap enrera per veure en el cel l'estrella d'Orient.

JOSEP LLEONART

RON BACARDI

Pascal i el temps present

(Acabament)

II

En el que atany al problema de la conciliació de la ciència i de la religió, és clar que les idees de Pascal no podrien ésser proposades tal com són a l'adhesió del pensament contemporani. Les condicions del problema, en efecte, se són modificades, d'una manera greu potser. D'una banda, les ciències, en particular la biologia, se presenten baix un aspecte que alguns estimen radicalment nou. Tot lo qui és, el mateix món interior tant com el món exterior, respon des de avui adequadament, segons molts, a l'explicació científica o mecànica. A més, les ciències biològiques, en particular, han trobat, en el que s'anomena l'evolució, un principi d'una fecunditat remarcable per explicar, no sols la relació dels fenòmens, infinitament canviats en aparença, a certes naturaleses estables, sinó la gènesi d'aquestes mateixes naturaleses. I, d'altra banda, en l'ordre dels coneixements històrics, l'interval qui separa, del testimoni que ens és tramès, el fet real, objecte d'aquest testimoni, ens apareix de cada dia més enorme i difícil de omplir. Cada cop més plena d'ombres, la crítica històrica, somet continuament a revisió els fets qui semblaven més ben establerts.

Seguint l'exemple del propi Pascal, la intenció del qual no era certament de tancar els ulls a les dificultats resultants de les ciències físiques o de la història, sinó d'avençar-se a la llum d'aquestes mateixes ciències, nosaltres devem partir de l'estat actual dels coneixements, per veure si realment la ciència és compatible amb la religió.

I és, aparentment, molt sostenible que, en aquest mateix terreny, els grans principis qui dominen les teories de

Pascal han conservat llur valor. Se poden reduir aquests principis a dos:

1.er La ciència no és, en realitat, un tot, sinó una part; ella explica les coses apojant-se en principis que manlleua al que's pot anomenar el cor o l'intuïció, i que són com els símbols d'un ordre de coses superior.

2.^{on} L'home sobrepassa infinitament l'home.

D'aquestes dues idees directrius sembla que'l pensament actual puga, ben lligítimament i eficaç, fer ús encara.

***

Sobre el segon punt: la manera com Pascal ens ensenya a perfeccionar el fons mateix del nostre ésser, importa recordar una crítica freqüentment formulada. Molts acusen Pascal de preconitzar l'ascetisme; i, en aquest tret, veuen ells un greu defecte de sa doctrina. Potser, respecte d'això, l'ús s'és confós massa aviat amb l'abús. Hi ha, certament, un ascetisme criticable: no pot ésser una bona manera de viure destruir en si les condicions de la vida. Mes el principi mateix de l'ascetisme pot i deu ésser mantingut.

L'ascetisme consisteix en buscar, en una restricció de les funcions inferiors, la manera de llibertar i de fer capaces d'un major desenrotlllo les funcions superiors de l'ànima. Aquest mètode és una conciliació molt judiciosa de les condicions de l'activitat humana amb la persecució de fins ideals. Nosaltres no disposam més que d'una suma d'energia finita. Si la consagram tota a nostra vida física, fa falta a nostra vida moral. Limiteu, al contrari, dins una justa mesura, la intensitat de la vida física, i disposareu d'una certa quantitat d'energia que podreu aplicar a la vida interior. I quan s'esdevingués que, a la inversa de tants homes, qui obliden llur

vida espiritual per llur vida corporal, l'asceta subordinés aquesta a aquella amb alguna exageració, com seria sa conducta necessàriament reprensible? No hi ha homes qui són admirats precisament per haver sacrificat a una gran causa llur benestar i llur vida mateixa?

Però, es dirà, com un esperit sa podria subsistir dins un còs malalt?

De fet, la solidaritat estreta que es pretén establir entre la salut del còs i la de l'esperit és un perjudici. Quan Juvenal escrivia: «Si't plau adreçar als déus ofrenes i pregaries, demana-los un esperit sa dins un còs sa, *orandum est ut sit mens sana in corpore sano*», ell volia dir precisament que l'ún no suposa l'altre. I a més, quan es tracta de geni i de grandesa moral, cal confessar que la salut no basta. Tot el que en l'home, ser mediocre, fa de gran, suposa, Pascal ho ha vist bé, una ruptura d'equilibri.

Nosaltres no sabríem criticar en principi, en el mètode de Pascal, el recurs a l'ascetisme, pel què l'home, si en sab usar, pervé a sobrepassar l'home. Però ens sembla que Pascal es estat, realment, en varis punts desviat del camí qui convé a l'home, per aqueixa fantasia de voler sobressortir en tot, que la seva germana denunciava com un tret essencial de son esperit. No veia sinó l'absolut que fos digne d'ell. Era impacient de abastar-lo i posseir-lo. I, amb el temor de donar qualque passa falsa si seguia una via perillosa, cercava, abans que tot, el medi d'evitar el perill. Observant, com en altre temps els estoics, que en certes matèries l'abstenció és més segura que l'ús mesurat, optava ell per l'abstenció.

Mes no sembla que sia aquest el veritable destí de l'home. No hi ha, en efecte, per ell, més que un sol medi de suprimir tot risc, i és renunciar a tota acció. El mateix Pascal ho ha dit: se

treballa per l'incert; viure és pendre messions. Ens cal, si volem fer tot el nostre dever, afrontar el perill d'enganyar-nos, de caure i tot. Hi ha més goig en el cel pel pecador arrepenit, que pel just qui no ha conegut la prova. No basta, per obrar bé, pendre el partit més segur; cal deixar un lloc al probable, quan la sort a córrer és, en sí, bella i gloriosa. Cal saber afrontar la responsabilitat i viure perillosament.

Un segon defecte de la doctrina de Pascal, en nostre sentir, consisteix en un despreci extremat de la criatura. Pascal és tant preocupat de no estimar la criatura en sí mateixa i per ella mateixa, sinó tant sols en Deu i per Deu, que risca de rebaixar el món i el mateix home al paper de instruments de temptació, dels quals res podríem fer millor que separar-nos. Què devenen, allavors, aquests devers envers els nostres semblants, com a individus i com a societat, que nostra consciència ens presenta cada dia més netament com a nobles i com a imperiosos?

Cert, lo que s'anomena altruisme, és a dir, una relació de persona a persona qui no seria dominada per cap principi superior a l'home, no pot bastar a l'home, l'essència del qual és sobrepassar-se. Mes, se pot veure en la criatura altra cosa que un producte inert del poder infinit del Creador. Aquell qui la fa ésser no n'és totalment absent; ella té d'ell, si no de sí, qualque dignitat i qualque valor. Deu, deia Pascal, ha volgut donar a l'home la dignitat de la causalitat. Se pot, doncs, parlar de dever envers els homes, envers la societat, envers la família, sens disminuir per això el dever envers Deu. Els devers envers les criatures, poden, en un sentit espiritual, qui, sens dupte, depassa la nostra lògica, no ésser sinó un altre nom del dever envers Deu mateix. Spinoza

professà aquesta doctrina; i l'ensenyança del Crist era tal precisament. Hi ha, deia Jesús, dos grans manaments. Vetaquí el primer: «Estimaràs Deu de tot ton cor»; i vetaquí el segon, qui és semblant al primer: «Estimaràs ton pròxim com tu mateix.» Per allò qui toca al valor singular, fins des de'l punt de vista religiós, de les societats humanes, llegim en la primera epístola de Sant Joan: «Ningú ha vist Deu jamai; mes si ens estimem els uns els altres, Deu demora en nosaltres, i en nosaltres és realitzat el seu amor.»

Pascal, doncs, en certs punts, és estat duit, per son desig de posseir, des de aquesta vida, una perfecció i una santetat absolutes, a extrems qui no convenen pas a la natura humana.

Per guardar-nos de tals excessos, no tenim més que recordar-nos de les conclusions que ell mateix ha deduït amb tanta de força. «Sortir del mig és sortir de la humanitat. La grandesa de l'ànima consisteix en saber-s'hi mantenir. Tant se val que la grandesa estiga en sortir-ne, que és en no sortir-ne que està.»

Per altra part, la grandesa d'aquest mig és immensa, puix que la sublimitat d'un Pascal hi pot trobar lloc.

EMILE BOUTROUX

Biblioteca "Illes d'Or"

La més selecta de les Biblioteques literàries

1 pta. el volum

Les illes d'Or.—de F. Mistral (trad. Maria Antonia Salvà).

Vida al pas.—Per Joan Maragall.

Somnis.—per Guerau de Liost.

Se troben de venda a la Casa Luis Gili, Editor i llibrer, Claris, 82, i a nostra Administració.

Editorial Ibèrica, Passeig de Gràcia, 62-BARCELONA

Obres completes

de l'Il·lm. Sr. Dr.

D. Josep Torras i Bages

Bisbe de Vich

Vuit grans volums de 400 a 500 planes cada un, amb paper luxós i refinadíssima impressió

Preu de l'obra:

Per subscripció, pagament a la bestreta

Rústega .
Tela .

Ptes. 35
45

Acabat el temps de la subscripció l'obra valdrà

Rústega .
Tela .

Ptes. 45
55

Al poeta Carles Riba

*Là, tout n'est qu'ordre et beauté,
Luxe, calme et volupté.*

CHARLES BAUDELAIRE

—la dona, els fills, el guany i'l quedar bé,—
O amic! jo ho compadeixo amb el somriure,
que tothom s'acontenta amb el que té.

Són orbs els qui no veuen en ma via
un llum de pietat;
i si rebutjo una poruga aimfa,
és que una veu més fonda m'ha cridat.

Tu també l'has oïda, i a ma vòra
has vingut, i anem fent nostre camí,
esperant pacients que arribi l'hora
més poderosa encara que'l morí.

I m'has donat el braç, i amb mi demanes
al Fat crudel i vigilant,
on tenen son verger les Nou Germanes,
per on tremola'l riu de diamant,
allí, que fins les malvestats humanes
devenen or i llum i cant!

I per aquest desig, totes les coses,
o amic! siguin ofertes en present,
el somriure, la llàgrima, les roses,
el foll pecat i l'apenediment.

I fins l'amor que agemoleix la vida,
i el plor vessat al funeral!
tot, per copçà en la penya esfereïda
la flor del penical!

Que dins de nostra vida quotidiana
no se'ns apagui'l llum de pietat!
Cerquem perfum a tota cosa vana,
tot té una mica d'immortalitat.

Nostre passeig a la vesprada trista,
el violí d'un orb,—pàl·lid reclam,—
el mirar ofensiu d'una florista
mentres rel·liga displicent el ram;
i el caminar pel port, i les llumetes,
i la lluna vetllant la solitud,
i el dançar de les aigües violetes,
i la malinconia d'un llaüt.

Tot en els nostres ulls sia roïna,
perla, i flor de desmai;
tot als nostres sentits, com una sina
que pel voler no deixariem mai.

En sacrifici a les Amors llunyanes,
per si acàs fos donat l'essè immortal,
que filen vòra'l foc les Nou Germanes,
esperant que algú truqui al seu portal.

Elles a voltes, de la nostra febra
en tenen tot el cor enmelengit,

i plenes de silenci i de tenebra
passen arràn del nostre cos dormit;

I en un moment la tímida besada
ens estremeix el front.....
I l'ombra novament és allunyada.
qui sab per quan, qui sab aón?

Mes ai, amic, quan trobarem oberta
aquella entrada del verger beat?
Jo encara veig en ma il·lusió deserta
el llum de pietat.

Fantasiem, tenint una esperança,
i fem camina que caminaràs,
amb miques d'inquietut i de recança
o l'inquietut! que'ns assegurí'l pas!

Fantasiem que té de vindre'l dia,
i jo diré: «ja soc en el lllindà»!
que s'ha d'obrir la porta a nostra via!
I aquesta hora, aquest dia quan serà?

Quan deixaràn el fus les Nou Donzelles,
per fer-nos hostes de l'etern convit,
i amb els heroes, la pau i les estrelles
vetllarem el bleixar de l'Infinit?

I un bès i una abraçada, cadascuna
ens donaràn—o l'immortal present!—
més amunt d'aquells prats on mou la lluna
la seva falç d'argent?

Però fantasiant sempre voldria
o dolç amic, tenir-te al meu costat,
que hi fossim junts, com havem fet la via,
com tantes voltes hem fantasiat!

Com quan la nostra caminada versa,
al grís, quiet reculliment del port,
i ens és grat invocà en nostra conversa
el nom d'aquells que respectà la mort;
mentres tenim amb les dos mans, alçada
aquesta flor de joventut,
aquesta flor enorme i colorada
que ama plors i rialles i traüt;

I are la malmersem, i ens desconorta
pensar que'l tany un cop serà podrit,
qui sab si l'esperança serà morta
quan ja la flor no sia a l'esperit?

Quan se l'emporti una ventada fina,
i tremoli dins l'aire transparent,
i deixi al nostre llavi la metzina
del goig perdut i de l'enyorament!

JOSEP MARIA DE SAGARRA

Pressentiments de Nadal

C id de nocte
(ISAÏAS)

—Pastoret de la contrada,
què'n dieu d'aquesta nit?
—Que un misteri indefinit
ara abruga l'estelada.

Es tremolosa de fret
avui cada estrella bella:
veis aquella, veis aquella
que par que conti un secret?

La nit és plena de Deu.
Un núvol per les muntanyes
porta en ses verges entranyes
la castedat de la neu.

Quína olor de primavera
fa l'ametller vigilant
qui ja ha oberta suspirant
i tendra sa flor primera!

Allà abaix l'aigua qui plora
corrent en ciquia distant,
sentiu com estraflà'l plant
d'un infantó nat de l'hora?

Talment així ploraria
en sa núa tremolor,
si en boal o en establía
un Infantó nos naixia,
nos naixia un Rei-Pastor!

LLORENÇ RIBER, PBRE.

Mallorca, Novembre 1912.

De moralitat estètica

La immoralitat del truc

Un dia estava jo contemplant un dels més formosos claustres de Catalunya. El qui me acompanyava volgué ensenyar-me una impressió que en treia un dels més populars artistes. L'amic va conduir-me al lloc escollit del pintor, em posà la tela al davant i com jo notés que apareixien en la tela uns xiprers que no hi havia en el claustre, l'amic va somriure i digué que el pintor assegurava que en altre temps hi havien estat.

Els xiprers no hi eren afegits com a nota de color, sinó com a nota sentimental. Alló segurament agradaria a tothom, suggeriria algú quadret a algú minyò romàntic i a més era quasi segur que a l'Amèrica i fins a París i tot havia de plaure.

I després ens molestem de tant sentir que l'Espanya és trista i sentimental. Però potser la raó no els assisteix del tot, perquè mireu com no manca qui sab negociar amb l'enterniment i té traça en fer entrar alguns xiprerets en escena i altres innocentíssims trucs que facin plorar.

MANUEL BRUNET.

Els Papes del Renaixement

En ocasió de la publicació del Pastor *

Poques lectures hi han tant apassionades per l'home d'esperit, com la història del Renaixement. I en aquesta dels Papes del famosíssim període, — història llarga i detalladíssima, imparcial i inflexible, documentada a sacietat, i en resum inclinada a simpatia envers el conjunt de la magnífica època, tant discutida, que Ludovic Pastor va fer i ara En Gustau Gili en castellà publica, — més encara que interès gosem dir que el que encèn és la voluptat de saborejar i gustar la vida d'aquells dos segles, segurament els més vius, fogosos, rutilants i trascendentals de la civilització de Occident.

En els nostres dies, al nostre país i entre nostra gent, és a dir en dies de renovació, en terra llatina, i entre gent entusiasta i moguda per nobles ideals, aquell estudi és encara més suggestiu i de més profit. I ho és en grau superlatiu en la nostra germanat, en la comunitat dels homes que no posen límits al llur esperit ni deixen llacunes a la llur ànima, els veritablement lliures: això és, els d'esperit religiós. Solament aquells qui senten dins les venes la quàdruple empena de un altre Renaixement, d'aquesta meravellosa resurrecció nacional-artística-ideològica-religiosa que floreix en nostres mans, a Catalunya, podran donar tot el sentit, apreciar en tot el valor, estimar i reviuir aquells anys esplèndids en que apareixien els problemes fonamentals del món actual. Sols aquells podran capir tota la significació dels dies en que anaven en dansa valors tant formidables com la universalitat de l'esperit humà vinculada en el Catolicisme romà, enfront dels caciquismes locals de Luter, Calví i Enric VIII, l'humanisme, la filosofia plàstica, les desenterrades arts plàstiques de

Grecia, els grans artistes i les grans escoles, les lletres clàssiques, la ufana exuberant de l'art antropomòrfic, la decoració i sensualitat del viure, els grans vicis i corrupcions, les ambicions d'emperadors, reis, niçagues patricies i ciutats sobiranes, els egoismes i passions polítiques sens frè, triomfants i invasors els Turcs, els reformadors de dintre i de fora, les tremendes heretgies i apostasies, les noves ordres religioses, les frenètiques austeritats i les sacrílegues disbauxes, les grans simonies i, en reacció, la propugnació universal pel retorn a la santa simplicitat de l'Església primitiva.

L'home d'art i el moralista, sobretot, hi frueixen singularment: ja sigui pel material d'estudi i les lliçons de tants i tant grans mestres com aquells temps aplegaren, per la definitiva imposició de cànons d'estètica insubvertibles, la consagració i benedicció dels principis i normes de bellesa hel·lèniques, que plasmaren *oficialment*, per dir-ho així, els temples i la iconografia cristiana, ja per tractar-se de una època prodigiosament fecunda en homes de gran talla, de una gent que diríeu inflamada de grandesa, i dotada de un tremp d'ànima, de una activitat i potencia, de una llibertat d'esperit, de una riquesa i fertilitat tals, que fins els mateixos crims i concupiscències que tacaren de sang i llot tantes figures preclares, el geni humà els segella de una certa fatalitat tràgica.

Víst en conjunt apareix, en efecte, el Renaixement, com una gran tragedia, representada per actors nobilíssims. S'obre la cortina i apareix Martí V, entrant a la deserta Roma, en runes i l'herba pels carrers després dels anys d'abandonada pel Cisma d'Avinyó. Totjust sentada la pau, i començada la rehabilitació de la Ciutat Eterna, ja se senten per l'Orient les trompetes guerres dels Turcs que s'acosten, i mentrestant el Beat Angèlic de Fièsole posa en ratlles i colors les seves celestials visions. Surt un Papa magnànim, envoltat de una cort de homes de lletres i d'art, Nicolau V, i mentres dibuixen els plànols per la reconstrucció del Temple dels temples, de Sant Pere del Vaticà, cau en poder del Turc. Constantinopla. I allavors vinga cridar alarma i

vinga predicar la creuada, i vé un Papa entusiasta i generós, Pius II, qui primer vol convertir el Soldà i després es vol posar al davant de la creuada. Però altre Papa, Sixte IV es troba amb la guerra a casa. Un home gegant, un condottiere ambiciós, mecenas liberalíssim, viciós i poeta delicat, violent i moralista, Llorenç de Mèdicis, dit Llorenç el Magnífic, li planta cara, veu caure assassinat el seu costat el seu propi germà; i posa més tard un seu fill, nen de tretze anys, per cardenal i li fa admonestacions «per quan seràs Papa».

Roma apareix a aquesta escena, plena de esplendors, i habitada per gent rica, il·lustrada i generosa. Passen els Cardenals i llurs corts fastuoses, acudeixen a festes i aventures; com a mosques corren sobre la Cort romana empleats, paràsits, gent famolenca, intrigaires; passa un cortisà espatotxi i superb: Macchiavel·lo; les dignitats es venen: per tants ducats s'és bisbe, per tants ducats s'és cardenal, i fins, oh sacrilegi! per tants ducats s'és Papa. Un valencià dit Borja, diu en llengua català: «Em dic Alexandre VI»: té dos fills de fama: — Cèsar i Lucrecia i amb ses façanyes i aventures astoren el món. I tot són crims i violències i rapinyes. Però al mig de l'orgia surgeix un dominic cridant a la Penitència i llençant al foc vanitats i tresors, Savonarola; i fa més, s'encara amb el Papa i li diu «Ets l'Anticrist»; però llavors és ell el qui va al foc. I acaba el segle XV.

Llavors vé un gran Papa de barba blanca, i a la seva paraula s'aixequen els temples i els monuments: s'obre la terra i n'ix una antiga població soterrada d'estàtues de marbre bellíssimes. Juli II passeja per les obres del Vaticà i pels fonaments de la basílica de Sant Pere. L'acompanyen un home flac, de barba trista i ull flamejant, i un jove donzell d'espíritual finor. Aquell es diu Buonarroti, aquest respon a l'apel·latiu Sanzio. Darrera d'ells, un estat major venerable: Bramante, Sansovino, Sangallo. Al fons, com a decoració, les Stanze i els frescos de la Signatura; a dalt, el sostre de la Sixtina; als costats, l'Apol·ló del Belvedere, el Laocoon, a altre costat el Moisés i la Pietà.

Cal, però, acabar la Basílica. El nen-cardenal, Joan de Mèdicis, porta ja la tiara i es diu Lleó X. I a Roma llavors sembla reviuir la Roma pagana. Tot són festes i pompes i delícies. El Papa surt a caçar; dona banquets, es volta de bufons i pallassos: els diners es llencen: cavalcades i músiques recorren la ciutat; s'aixequen teatres dins els

* La monumental *Historia dels Papes des de fins de l'Edat Mitjana* composta per Ludovic Pastor, director de l'Institut Austriac de Roma, utilitzant per primera vegada, per expressió manament de Lleó XIII, l'arxiu secret pontifici, ha estat traduïda al castellà pel P. Ruiz Amado i publicada en 12 volums de 600 pàgines cada un, per l'editor D. Gustau Gili. Precisament les dimensions de tant enorme obra són el que ha retrassat la notícia que l'autor de l'article devia, des de fa ja un any i mig, als llegidors de aquesta revista, i a l'editor. De tant alta utilitat i interès considero la divulgació de l'història tant encertadament per aquest donada a conèixer als erudits d'Espanya i Amèrica, que havent començat per una felicitació la ressenya, acabaré per un fervorós prec. Si l'editor el pren en consideració i li és útil, estaré compensat tal volta la tardança en correspondre a la seva amable presentalla.

ROYAL

Rambla dels Estudis, núm. 8

♦ Cada tarda Te-concert ♦ Souper-concert a la sortida dels teatres ♦
RESTAURANT * Menú desde 5 pessetes

El Saló més elegant de Barcelona per banquets i lunches

jardins vaticans i el Cap Visible riu i celebra les farses i facecies desvergonyides. Dos joves vestits de guerrers romans seuen a dalt de dos tronos: són els *Nebots* del Papa, Julià i Llorençet. Els diners s'acaben, les festes són cares i el Temple no s'aixeca. Cal fer diners: tot es ven i tot es compra: títols, càrrecs, dignitats, seus bisbats, arquebisbats, capellanies, feligresies, indulgències, ànimes. Bisbes malcasats fan himnes a Júpiter, i els clergues no saben dir missa. Darrera les muntanyes una nuvolada esfereïdora es congria: se senten uns cops de martell: allà dalt, a la Saxonia, un frare agustí clava a la porta de l'iglesia de Wittemberg unes tesis damnades: es diu Martí Luter, i amb el crit de «Reforma!» s'emporta frares i monges i prínceps i menestrals.

Però Deu té una maça... Ara la escena és canviada, i veiem Roma, la ciutat santa, la ciutat diabòlica, cremant per quatre costats com al temps de Neró. El Tíber baixa vermell de sang, i el Papa, Climent VII, està prèns dins una cambra al Castell Sant Angelo amb centinelles de vista. Bandes de soldats alemanys i espanyols cremen i saquegen i ho passen tot a foc i sang, roben els palaus i les iglesies, malmeten i calen foc al que no se'n poden dur, assassinen a qui troben, llençen al riu els malalts del hospital, violen les verges del Senyor, ultratgen el Santíssim Sagriment. És el *Sacco di Roma*; el Condestable de Borbó, a les ordres de l'Emperador, és el senyor de Roma i del Papa. Enllà del mar, a la llunyana Albion, el rei es divorcia, i trenca les amarres de Roma, embarcant-se ell i les seves concubines i el seu poble i els seus descendents, cap a l'oceà del cisma. I els Turcs es van acostant, i ja són a les portes de Viena...

Però uns nous exèrcits s'aixequen i se'n van a redimir el món, uns descalços i vestits de drap burell, captant almoïna, altres organitzats militarment: els caputxins, els teatins, després els jesuïtes. Per tot arreu se senten, després del terrible càstic, veus de misericòrdia i penitència. Cal purificar, cal renovar. A la falsa Reforma de Luter, la veritable Reforma que un romà emprèn: Alexandre Farnesi, Papa Pau III, i amb ell van Giberti de Verona, Sant Gaietà, els pares del Concili de Trento. La fe immortal s'espandeix i triomfa. Francesc Xavier s'embarca cap a les Indies. Tornen altra volta els artistes, s'obre la Universitat, tornen el Benve-

nuto i el Tiziano i Miquel Angel, es descobreix, com un apoteosis, el Judici Final de la Sixtina, i corona a l'últim, la Basílica de Sant Pere, la Cúpula mirabilíssima.

Tragedia gloriosa, i jugada per quins grans actors! Fins les figures més sinistres són de una alçada i de un gest, de una extensió de braços, de una amplada de pit i d'espatlles i de una força d'alè! (1). Repasseu: Alexandre VI, el Papa Borgia, Suleiman el gran Turc, Martí Luter, Llorenç el Magnífic, Leonardo de Vinci, Savonarola, Lleó X, Miquel Angel, Juli II, l'Emperador Carles V, Benvenuto Cellini, Alexandre Farnesi, Baltasar de Castiglione, Iñigo de Loyola, Enric VIII mateix, que per una dona es juga la eternitat d'ell i del seu poble sencer. Quina florida de humanitat!

No menys admiració causa considerar la potencia i prestigi de les famílies patricies, els llinatges de les quals es disputaven els governs de les ciutats, dels petits estats, la hegemonia al col·legi cardenalici i a la Seu mateixa: els Medicis, els Colonna, els Sforza, els Borgia, els Farnesio, els Gonzaga, els Piccolomini, tots ells ardits i generosos, amants de la guerra i de les arts, mecenes i artistes ells mateixos selecció de seleccions dintre les ciutats més refinades del món de allavors, al cap de les quals van Roma i Florencia.

Els Medicis, sobretot, àrbitres de Florencia i més trad del Papat, causen la nostra admiració: fan cardenals, prínceps i reines i donen al món catòlic en aquella memorable època, dos Papes en el pontificat dels

quals, per efecte dels defectes de gran tany de un i altre, han esdevingut aconteniments i canvis transcendents com poques èpoques n'ofereixen a l'història de l'Església i del món, tal com fa remarcar Pastor: Lleó X i Clement VII. Aquell, protector apassionat de les arts, descuidant olímpicament els negocis de govern i consagrant-se a un mecenatge liberalíssim, abusi, i a una popularitat desordenada, precipita la separació del luteranisme. L'altre, dubtador e irresolut fins a la exageració, més amic de les lletres que de la política, pateix la separació d'Anglaterra, i el saqueig de Roma, purga amb les adversitats que s'acumularen damunt d'ell els pecats del seu parent, de aquell Lleó X, que per cert en mig de la corrupció desenfrenada, de la qual per la seva tolerància indisculpable és responsable, visqué en home privadament intatxabe, en veritable aristòcrata d'esperit, responnent al menys en la conducta íntima, a les savies preadmonicions del seu pare «el Magnífic», aquell qui sabia en ocasió vinguda, sustreure's a la pomposa i bullidora vida cortisana, guerrera i artística, i dir pacíficament i delicada:

*Cerchi chi vuol le pompe e gli alti onori,
le piazze, i tempî e gli edifizî magnî,
le delizie, il tesor, quale acompagni
mille duri pensier, mille dolori.
Un verde praticel pien di bei fiori,
un rivolo che l'erba intorno bagna,
un augeletto che d'amor si lagni,
acqueta molto meglio i nostro ardori.*

R. RUCABADO

(1) Xenius. Glosari 1912. La moral del coturn.

La qüestió dels llibres per infants

Més pedagogia

La qüestió dels llibres d'infants ha fet naixer espontàniament una petita enquesta.—A les opinions i donades ja aduïdes aquí, d'altres venen a afegir-se avui, ben interessants.—Lamentem només que totes semblin inclinar-se, fins el moment, a una posició de malfiança envers aquell llinatge especial de literatura. Nosaltres voldríem sentir, com

diuen els francesos, «l'autre son de cloche». Estem segurs que la defensa d'una especificació en els llibres per infants, pot fer-se. I que pot fer-se amb bons arguments, tal volta en definitiva victoriosos.

El primer dels documents que cal avui reportar m'ha sigut donat de paraula per un acutíssim amic. El qual,

JOIERIA * PLATERIA * RELLOTGERIA

CABRÉ

RAMBLA DEL CENTRE, N.º 30

Garantia absoluta en tots els objectes ♦ Economia en els preus

en sos anys primers d'estudiant universitari, havia fet de preceptor vora un noi de família acomodada i assats reraçagat. Conta mon amic que aquest noi, malgrat assaigs repetits i diversissims, no se li aficionava a res, a cap disciplina ni lectura, ni manifestava per cap exercici intel·ligent l'interès més mínim. Fins un dia que aquell tingué el benhaurat pensament de començar-li a llegir «L'Odissea». El gran poema homèric fou la salvació de l'infant. S'apassionà desseguida per la narració de les aventures «d'aquell varó de multiforme enginy»; i del d'Ulissi també al pobre noi reraçagat li'n pervenia una mica.

Les altres dues opinions, que m'eren per sos autors adreçades, han estat acollides al número darrer de la revista CATALUNYA i allí publicades íntegrament. Com crec que pensa seguir fent aquesta revista amb els nous parers que's susciten sobre 'l problema.

El senyor Moliné i Malats, en la primera de les comunicacions que dic, rotulada «Petit estudi pedagògic», remembra dolçament sos anys d'infantesa i les tentatives teatrals fetes al Col·legi on rebé primera instrucció. Aquestes tentatives no podien ésser més desorbitades. El senyor Moliné i Malats ignora de què pogueren servir en definitiva per a la formació del seu esperit i de l'esperit dels seus companys.—La nota del senyor Moliné i Malats traspua d'un amable escepticisme, més que de l'eclecticisme de que ell parla. La donada que

ell amb eloqüència ens aporta és, després de tot, la de la valor de l'atzar.

En sentit fins a cert punt contrari se manifesta el comunicant qui signa «Ivon», pseudònim darrer del qual s'amaga, segons me diuen, un molt distingit professor públic de Mallorca. Amb mots selectes i galans, «Ivon» ve a demanar-nos una llista d'obres mestres, útils a la formació educativa dels infants.—Mes, una llista així, com la fixariem, com la limitariem? Quin principi podria presidir a les incursions i a les exclusions, si ja postulavem fet del paper insigne que l'atzar juga en aquestes coses? A ningú, posat a redactar un catàleg així, li ocorreria certament posar-hi la «Metamorfosis» de Ovidi. I, no obstant, ja vegérem—i de aquí partiem—com aquest llibre va sobiranament servir a la formació mental del jove Goethe...—Nosaltres, en aquest punt, al pare, al pedagog qui'ns demanés consell sobre sa norma de conducta, només sabriem recomanar dues coses:

Que, sense pensar, de moment, en l'infant, i com si només pensés en el propi plaer i instrucció, curés de formar-se per a ell mateix, una bona biblioteca.

I que d'aquesta bona biblioteca—i sense que's vegés massa la jugada—procurés deixar-se ben sovint oblidada la clau al pany.

XENIUS.

(Del Glosari.)

6 Desembre.

El Revisor

Comèdia en cinc actes, de Nicolai V. Gogol

(Continuació)

ESCENA VI

Els mateixos, Anna Andreievna i Maria Antonovna.

BATLLE.—Gosaria presentar-vos la meua família?—la meua dona i la meua filla.

CHLESTAKOV (*inclinant-se*).—Meravellat, senyora, que tinc, per dir-ho així, el plaer de veure-us.

ANNA.—Encara ens és més plaer a nosaltres de conèixer una personalitat tant il·lustre.

CHLESTAKOV (*galant*).—Què dieu ara, senyora? Tot al revés: l'encantament és encara més de la meua banda.

ANNA.—Com fóra possible? Això són amable de dir-ho només per cortesia. Us ho prec humilment, volgheu seure.

CHLESTAKOV.—Vora vostre és una felicitat estar dret; però si absolutament ho desitgeu, m'asseuré... Que feliç sóc, que per fi s'acosta al costat vostre.

ANNA.—O, perdoneu, senyor, no puc gosar

creure que ho digueu per mi... Em penso que sortint de la capital la excursió us ha degut semblar molt monòtona.

CHLESTAKOV.—En extrem monòtona! Acostumat a viure, comprenez-vous, al món, i de sobte trobar vos de camí: fondes brutes, tenebres de ignorància... Confesso que si no arriba a ser per l'atzar qui ara em... (*fa l'ull a Anna Andreievna galantment*) compensa de tal manera per tot...

ANNA.—Oi, si que us en deu ser de desagradable...

CHLESTAKOV.—Però en aquest moment, senyora, m'és molt agradable.

ANNA.—O, com fóra possible! Em feu molta honor. No m'ho mereixo.

CHLESTAKOV.—Com no ho mereixen? Si ho mereixen, senyora.

ANNA.—Vise en província...

CHLESTAKOV.—De totes maneres la província té les seves comes, i rius murmuradors... Es clar, quí la acompanyaria amb Petersburg? Ah, Petersburg! Quina vida, creieu-me! Potser penseu que allí només faig d'escrivent? Ca, no se'n hi va pas poc! El

director ministerial és amic meu. Ve tot sovint i em dona un copet a l'esquena: «Que dinarem plegats, col·lega?» Entro dos minuts al meu despatx només per dir: «això així, allò així», i ja hi tinc un funcionari d'escrivent, una rata que totseguit comença amb la ploma «tr... tr...» i escriu, i escriu. Fins i tot volien fer-me Assessor de Col·legis, però jo sí que em vaig dir, «i per què em cal?» I l'úixier em corre per l'escala al darrer amb un respall: «Permeteu, Ivan Alexandrovitx—diu—una respall adeta a les botes.» (*Al Batlle*). Però, senyors, perquè esteu drets? Us ho prec, seieu.

BATLLE.—O, amb una personalitat així també podem estar drets.

A l'hora CURADOR DE L'HOSPITAL.—No ens pertoca...

INSPECTOR D'ESCOLES.—No us amoïneu tant afablement...

CHLESTAKOV.—Sense compliments, us prec que us asseieu (*El Batlle i tots s'asseuen*). No amo els compliments. Al contrari, fins i tot constantment vull esmunyir-me sense ser reparat. Però no puc amagar-me de cap manera, és cosa impossib'e! Totjust em deixo veure, ja diuen arreu: «Allí va Ivan Alexandrovitx!» I una vegada fins i tot em van pendre per un comandant general: els soldats van sortir del còs de guardia i em van fer els honors amb els fusells. Després l'oficial, que és un bon conegut meu, em va dir: «Amic, si téns aquest aire de comandant general!»

ANNA.—Que dieu!

CHLESTAKOV.—Sóc conegut de totes les còmiques boniques. Jo també escric diverses peces.... Em faig amb els literats d'altura. Puixkin és un gran amic meu. No fa gaire que li deia: «I doncs què, amic Puixkin?»—«Sí, sí, amic meu, — ell me responia—com ha d'anar?...» Es molt original.

ANNA.—Així Vos també sou poeta... Ser poeta—deu ser una delícia! I també publiquen a les revistes?

CHLESTAKOV.—Sí, també publico en revistes. Pel demés, les meves obres ja comencen de fer colla... entre altres tinc *El casament de Figaro*, *Robert el Diable*, *Norma*. Déu meu, ni me'n recordo dels títols. I tot per una casualitat: jo no volia escriure, però la direcció del teatre que em diu: «Us ho preguem, amic, escriviu alguna cosa.» I jo que penso: «Bé, us donaré aquest gust, amics.» I totseguit, em sembla que en un vespre, ho vaig escriure tot, que tots se'n meravellaven. Tinc una facilitat extraordinària de pensament. Tot això que corre s'ota 'l nom del Baró Brambeus, *La Fragata Esperança* i *El Telègraf de Moscou*... tot això és meu.

ANNA.—Es possible! Així el Baró Brambeus són Vos.

CHLESTAKOV.—Servidor, el Baró Brambeus. I a tots els corretgeixo els articles abans d'anar a la premsa. L'editor Smirdin em dona per això quaranta mil rubles.

ANNA.—Així per ventura el *Juri Miloslavski* també és vostre?

CHLESTAKOV.—Sí, també és meu.

ANNA.—Ah, ho havia endevinat desseguida.

MARIA.—Però mamà, si duu escrit que és obra del senyor Zagoskin.

ANNA.—Ara veieu: ja ho sabia que també contradiria.

CHLESTAKOV.—Sí, és veritat, la novel·la és de Zagoskin; però hi ha un altre *Juri Miloslavski*, que aquest és meu.

ANNA.—Just, just: i el que jo he llegit és el vostre! Que ben escrit és!

CHLESTAKOV.—Confesso, que només visc per la literatura. La casa meua és la primera de Petersburg. Allí és tant coneguda: la casa de Ivan Alexandrovitch. (*Es va girant a tots.*) Us prec, senyors, si sou a Petersburg, us prec, us prec que vingueu a fer-me visita. També dono balls.

ANNA.—Pensava, amb quin gust i amb quina grandiositat deuen ser els balls que allí es donen!

CHLESTAKOV.—No me'n parlen. Sobre la taula, per exemple, hi ha una sindria —doncs costa set cents rubles! La sopa dins la sopera ens ve directament de París en vapor; lleveu el tap, i totseguit ne munta un baf, que més preciós no el trobeu dins tota la natura. Cada dia, al ball. També tenim la nostra penya de whist: el ministre de Negocis estrangers, l'embaixador de França, els embaixadors d'Anglaterra i d'Alemanya i jo. I ens rendim de tant jugar, que no us ho imaginàreu. Quan un cuina escales amunt i s'ha enfilat fins al seu quart pis, només queda alè per dir a la casera: «Mavruixka, la roba de cambra!» Ah, què xerro ara? Ja oblidava que visc al pis principal. Tinc una escala per mi... I és interessant mirar la meua avant-cambra quan encara no m'he despertat: comtes i prínceps s'hi empentejen i brunzen com abegots, només se sent «j... j... j...» Devegades també hi trobareu algun ministre... (*El Batlle i els demés s'acosten de les cadires esporuguits.*) A mi fins a les cartes m'escriuen: Excel·lència. Una vegada fins vaig ser cap de departament. És una història curiosa: el director surt de viatge—a on? Això ningú ho sab. Aleshores comencen de parlotejar: què fer i com fer-ho, quí ocuparà el lloc. Una munició de generals ne tenien desig i ho proven, però quan s'hi acosten més—ca, massa difícil. Al primer cop de ull fins sembla fàcil i tot, però quan se comença—O, el diable l'emporti! Després van veure que no hi podien fer res—sinó girar-se a mi. I totseguit al moment pels carrers, vinga correus, i correus, i correus... Imagineu-vos, només de correus sols trenta cinc mil. Ara diguen-me, quina situació? Ivan Alexandrovitch, aneu a administrar el departament! Confesso que em vaig destarotar una mica, vaig sortir en roba de cambra; perquè no en tenia pas mal plaer de refusar. Però tot d'una que penso: l'Emperador se'n entera, i aleshores què la meua fulla de serveis?... «Bé, senyors—jo que dic—accepto el càrrec, accepto—dic—però amb mi... amb mi que ningú gosi... tot en ordre rigorós... les orelles esmolades... amb mi...» I efectivament: cada vegada que corria el departament—era com un terratrèmol—tot tremolava com una fulla de tardor. (*El Batlle i els demés tremolen de por; Chlestakov s'inflama més fort.*) Oh, no amo pas plasereries! Ja els vaig ensenyar a tots què cosa és disciplina. A mi em temen fins dins el Concili del Regne. I què a la fi i al

cap? Sóc així! Jo no tinc contemplacions a ningú... ho dic a tots... Ja em conec, ja em conec. Estic arreu, per tot Cada dia vaig al palau imperial... I demà o demà passat em donen el grau de feldmarisc—h... (*rellisca i va a parar sobre'l trespol, però els funcionaris el sostenen molt respectuosos.*)

BATLLE, hi acut i tremolant de tot el cos prova de parlar.—Ah, ex... ex... excel...

CHLESTAKOV, revenint-se i amb veu aspra.—Què hi ha?

BATLLE.—Ah, ex... ex... excel... La Vos-tra...

CHLESTAKOV, encara asprament.—No n'entenc res, tot són bajanades.

BATLLE.—Excel... la vos... la vostra alte-sa, no voldria descansar?... Aquí hi ha una cambra amb tot allò que cal.

CHLESTAKOV.—Descansar? Bajanades! Bé, estic a punt de descansar. El vostre esmorzar, senyors, és exquisit... estic content. (*Declamant.*) Peix-pal! Peix-pal famós! (*Entra a la cambra del costat. Darrera d'ell el Batlle.*)

ESCENA VII

Els mateixos llevat de Chlestakov i el Batlle.

BOBTXINSKI (*a Dobtxinski*).—Això, Piotr Ivanovitch, això és un home! Això és un home! En tota la meua vida mai havia estat a la vora de un personatge tant imponent, em moria de por. Què en pensem, Piotr Ivanovitch, quin rang us sembla que ocupa?

BOBTXINSKI.—Em penso, que és nomenys que general.

BOBTXINSKI.—I jo em penso que un general no se li pot ni acompanyar; i si és general, aleshores és més general que tots, generalíssim Heu sentit com se les heu amb el Concili del Regne? Anem, cuitem a contar-ho a Amos Fiodorovitch i a Korobkin. Adeussiau, Anna Andreievna!

BOBTXINSKI.—Adeussiau, senyora com-mare! (*Els dos se'n van.*)

CURADOR DE L'HOSPITAL (*a l'Inspector d'escoles*).—Es veritablement terrible; i perquè—jo mateix no ho sé... I ni solament anem de uniform. I, què serà de nosaltres si al llevar-se de dormir ja fa córrer una informació cap a Petersburg? (*Se'n va tot consirós amb l'Inspector d'escoles.*) Adeussiau, senyora, adeussiau!

ESCENA VIII

Anna Andreievna i Maria Antonovna.

ANNA.—Ah, quin jove tant atraient!

MARIA.—Ah, quin jove tant encantador!

ANNA.—I quin comportar-se tant delicat! Totseguit ja es veu que és una pega de la capital; les maneres i tot plegat prou que ho diuen... He de dir que aquesta gent jove els amo terriblement. Estic... estic transportada! I es veu que jo també li plavia: he reparat—que sempre no feia sinó mirar-me.

MARIA.—Però, mamà, si em mirava a mi.

ANNA.—Au enllà amb les teves visions! Nena, això és molt inconvenient.

MARIA.—No, mamà, creu-me, era a mi.

ANNA.—Té encara! Déu la en guard de quedar-se sense contradir. No pot, absolutament no pot. Com li vindria pel cap mirar-te a tu? I per què et miraria?

MARIA.—Mamà, creu-me que sempre no feia sinó mirar-me. Quan començava a en-raonar de literatura, em mirava, i després, quan contava com juga a cartes amb els embaixadors, també em mirava.

ANNA.—Sí, potser que alguna vegada o altra, i això encara només per no ofendre't. «Ah!—devia dir-se ell mateix—donem-li gust, li concedirem també una mirada.»

ESCENA IX

Les mateixes i el Batlle.

BATLLE (*entra molt silenciosament de puntetes*).—Xx... xx...

ANNA.—Què hi ha?

BATLLE.—Ara em sab greu d'haver-lo fet beure tant. Què fóra, si només la meitat de tot allò que deia fós veritat? (*Reflexiona.*) I com podria no ser veritat? Havent begut un home tot ho gira part de fóra: el que té dins el cor, s'ho posa damunt la llengua. És clar que ha dit alguna mentideta; però sense mentideta no hi ha cap conversa... Juga amb els ministres i va al Palau Imperial... Sí, en efecte, com més un s'ho medita... el diable sab, que ni jo ho sé, això que em giravolta dins el cap; igual igual que si estés dalt de tot de una torre molt alta o que si em volguessin penjar.

ANNA.—Doncs jo no he sentit absolutament cap por; senzillament he vist en ell un home il·lustrat, del gran món, molt triat de maneres, i dels seus rangs tant se me'n dona.

BATLLE.—Sí, vosaltres sou... sou... dones! Llest, amb aquest mot n'hi ha prou. Per vosaltres tot són futeses!... No us arrancarien un mot ni al text ni al pretext. Us bastonejaran un pel, i com si el món s'ensorrés, però el marit... que el regalin fins que no en quedi senyal. Tu, cor meu, t'hi has comportat amb igual llibertat que si fós un Dobtxinski qualsevol.

ANNA.—Bé, perxò t'aconsello que no t'hi inquietis gota. Ja sabem una mica... (*Mira molt expressivament la seva filla.*)

BATLLE (*apart*).—Es impossible tenir amb elles un sol mot de seny! Fins ara encara no em puc calmar de por. (*Obre la porta.*) Mixka, fés-me venir els policies Svistunov i Dergimorda; són aquí mateix darrera la porta gran. (*Després de un gran silenci.*) Ara tota cosa del món és meravella: si tinguessin només un cert exterior respectable! Però no, són prims, esquifits... quí endevinaria allò que són? Els militars al menys tenen sempre un color especial; però així que es posen un fraquet—semblen mosques aixelades... I que fort resistia a la fonda! Espargint cada al legoria i cada doble sentit, com si mai se'n hagués d'esbrinar la veritat. Però per fi ja el tenim rendit: sí, fins i tot ha xerrat més que no ens calia. Totseguit es veu, que és molt jove.

ESCENA X

Els mateixos i Ossip. Tots li corren a l'encontre, fent-li senyals amb els dits.

ANNA.—Vine aquí, amic!

BATLLE.—Xx!... què? què? dorm?

OSSIP.—Encara no, s'estira una mica.

ANNA.—Escolta, com te dius, amic?

Sastreria : LA EUROPEA : Plaça Sta. Agna, 24
i Capellans, 17.
:: ALTES NOVELTATS ::
d'entretemps i estiu de les més importants fàbriques
PERFECCIO :: ECONOMIA :: PREU FIXE

OSSIP.—Ossip, senyora.

BATLLE (a la dona i a la filla).—Prou, prou! (A Ossip.) I què, amic meu, t'han regalat bé a dinar?

OSSIP.—Sí, m'han donat bon dinar, gràcies, bon dinar.

ANNA.—Dignes-me, dignes-me: a cà'l teu senyor, em penso, deuen anar-hi molts de comtes i prínceps.

OSSIP (apart).—Què hem de dir-hi? Si ara m'han donat bon dinar, després me'l donarà millor. (Fort.) Sí, es fa també amb molts de comtes.

MARIA.—Ai, Ossip, bon amic, que amable és el teu senyor!

ANNA.—I què, dignes, Ossip, t'ho prec, com ell..

BATLLE.—Però n'hi ha prou, per favor! Amb tanta paraula buida no feu sinó contorbar-lo. I com va això, amic meu?

ANNA.—I quin rang té el teu senyor?...

OSSIP.—Rang,—és clar, el que...

BATLLE.—Ai Déu meu, quan acabareu les vostres beneïdes preguntes! No deixen parlar un mot de cap negoci seriós. I dones, què, amic meu? Que tal és el teu senyor? Rigorós? Repta molt o no?

OSSIP.—Sí, vol ordre abans que res. No perdona pas, que no hi hagi ordre.

BATLLE.—Escolta, amic meu, la teva manera de ser me plau molt. Déus ser un bon minyó. I què...

ANNA.—Escolta, Ossip, quin uniform porta allí el teu senyor?...

BATLLE.—Prou de una vegada, baladresses! Aquí hi ha un negoci greu: un negoci de vida o mort... (A Ossip.) Sí, amic meu, me plaus de veres. Pel camí no hi fa res encara que es begui una taça de tè d'a més a més—fa una mica de fret,—pren alguns rubles per tè.

OSSIP (pren els diners).—Us regràcio humilment, senyor! Déu vos dó bona salut! Heu fet favor a un home pobre.

BATLLE.—Bé, bé, jo també me'n alegro. I què, amic meu...

ANNA.—Escolta, Ossip, quins ulls li agraden més al teu senyor?

MARIA.—Ossip, amic, i quin nasset tant menut té el teu senyor!

BATLLE.—Però pareu, deixeu-me!... (A Ossip.) I què, amic meu, dignes-me, t'ho prec: de què cosa fa més cas el teu senyor, vull dir, que és el que més li agrada anant de viatge?

OSSIP.—Li agrada, segons les circumstàncies, de la manera com les coses vénen. Això que més s'estima és que el rebin bé, que el regalin bé.

BATLLE.—Bé?

OSSIP.—Sí, bé. Per exemple, per mí, encara que només sóc el seu criat, també s'hi mira que ho passi bé. Per Déu! Sovint, quan estem d'hostes en algun indret, em pregunta: «Què, t'han tractat bé?»—«Malament, excel·lència!»—«Eh?»—diu—eren uns bargants els qui t'han acollit. Tu—diu—fés-me'n recordar quan tornem a casa.»—«Ah! jo penso (movent una mànega preactivament)—Déu el perdó! Jo sóc un home pacífic»

BATLLE.—Molt bé, molt bé, parles molt rectament. Sura t'he donat una menudencia per tè, ara té, a més, per pastigos.

OSSIP.—O senyor, per què em són tant afavoridor? (Desa els diners.) Al menys beuré a la vostra salut.

ANNA.—Vine a mí, Ossip, que també en tindràs alguna menudencia.

MARIA.—Ossip, amic meu, un beset al teu

senyor! (De la cambra propera se sent Chles-takov estossegar)

BATLLE.—Xx! (posant-se de puntetes; tots parlen baixet). Déu vos en guard de fer soroll! Cap a fóra! Ja n'hi ha prou.

ANNA.—Aneim, Maria! Jo et diré el que he reparat en l'hoste i—quelcom que només en podem enraonar entre quatre orelles.

BATLLE.—Ala, i vinga xerrar! Que tants de anar i enraonar, i escolta, i dignes i vine! Em penso que si només ún volgués anar i escoltar, se'n taparia les oïdes. (a Ossip.) I què, amic meu...

ESCENA XI

Els mateixos, Dergimorda i Svistunov

BATLLE.—Xx! ei, com baten amb les botes, aquests óssos cama-corbs! Caminant fan igual soroll que si aboquessin quaranta mil lliures—que sé jo de quina carretada! A què us empeny el diable?

DERGIMORDA.—Veníem a l'ordre...

BATLLE.—Xx! (li tapa la boca). Ei, com

croa la cornella! (Imitant-lo). «Veníem a l'ordre!» Dirieu que un bou braola dins un tonell! (A Ossip) Ara tu, amic meu, vés a preparar pel teu senyor tot això que calgui. De tot el que hi ha a casa, demana. (Ossip se'n va.) I vosaltres a l'escala com a pals i que no us en mogueu ni així! I que no entri a la casa cap estrany, sobretot del comerç! Només ún que en deixen entrar, aleshores.. Així que veieu que ún va amb una sollicitut, o sense sollicitut, però que fa cara com si volgués presentar una sollicitut contra mí,—cop de puny dret al coll! Com això! Fort! Amb empenta! (Fa com si pegués un cop de puny a algú.) Sentiu? Xx... Xx... (Se'n va de puntetes darrera'ls policies. Cau el teló.)

(Seguirà.)

Trad. C. R. B.

El millor **Cafè** és el torrefacte de **La estrella**.—Carme (Davant de Betlem).

L'Institut Català de Gimnàstica Rítmica

En Joan Llongueras, l'educador-poeta de esperit encès qui vé exercint en la nostra terra un tant bell apostolat estètic i pedagògic, ha iniciat l'idea de la fundació de un Institut Català de Gimnàstica Rítmica, que segurament trobarà entre nosaltres un eco entusiasta.

L'educació pel ritme obre a l'Art i a la Pedagogia tot un horitzó novíssim. Al Mestre Llongueras correspon la gloria de haver-lo senyalat als ulls de la nostra gent. Cal que guanyem per Catalunya la de llençar-se la primera per aquestes belles i no freqüades carreres, amb la fundació d'un Institut únic a Espanya.

Vetaquí les paraules amb què ens hi invita en Joan Llongueras:

Els anys de vacil·lació i de recerca i de provatures i de tantejos han passat ja per la Gimnàstica Rítmica. Sense volguer dir amb això que'ls conreadors d'aquest mètode d'Educació pel Ritme renunciem ja a tota investigació, a tota comprovació, a tot estudi i a tota reforma, perquè una renúncia aixís en cap de les maneres és compatible amb l'esperit eminentment pedagògic de la obra d'En Jaques-Dalcroze, volem significar amb aquesta afirmació preliminar que la Gimnàstica Rítmica ha entrat ja de plè, aquí a casa nostra, com arreu del món on s'ha implantat, en el seu període de desenrotllament normal i d'expansió progressiva i d'aplicació immediata.

Quatre grans principalíssims problemes ens planteja de colp i volta aquest Mètode d'En Jaques-Dalcroze:

Primer. Reïnstauració del Ritme a la

categoría d'element primordial, al costat del sò, dins l'educació musical. La musica de l'avenir filla d'una nova mentalitat rítmica.

Segon. El jòc i el moviment. El còs humà i la musica. Incorporació del Ritme.

Tercer. L'Educació pel Ritme com a educació integral en l'infant i en l'home. Una reforma pedagògica fundada sobre fets vius i sobre fenòmens psicològics.

Quart. L'incorporació del Ritme i sa influencia directa en les arts plàstiques. Renovació i transformació del Teatre i de la Dança.

Encar que exposats aquí a grans ratlles, tothom reconeixerà — jo bé ho penso — la oportunitat amb que's plantegen aquests problemes, l'interès que desperten en tantes branques de l'humana activitat i lo complex de llurs solucions.

Els qui hem implantat i ens trobem dins l'estudi i la pràctica de la Gimnàstica Rítmica no podem defugir ni deixar abandonat ni un sol d'aquests quatre aspectes baix els quals se'ns presenta, plena de revelacions i plena de seduccions irresistibles, aquesta novíssima educació. Però las Gimnàstica Rítmica, com totes les altes inspiracions, és quelcom que s'adelanta als temps actuals i els temps actuals són, per dissort, temps de resistències i temps de preocupacions i temps de dubtes. L'anhel de l'avenç humà ja hi és entre nosaltres, però el més enllà inconegut ens espanta encare. Tot ho acceptem amb massa pressa i tot ho acomodem amb massa facilitat a la mida limitada de les nostres solucions momentànies i mancades de tota orientació. Així moltes coses queden mixtificades, mancades de tot valor i

completament destruïdes en les mans nostres. La Gimnàstica Rítmica, pel seu caràcter eminentment atractiu, ha semblat passar desseguida al domini de tothom. Tothom s'ha atrevit amb ella, i pocs, ben pocs, s'han prè la pena de profunditzar-la.

El perill, doncs, de que'l mètode d'Educació pel Ritme quedi, com tantes altres coses, empetitit i desnaturalitzat entre nosaltres és imminent. Ho és més encare per la manca d'ambient i per la manca de medis materials que ajudin al seu normal desenvolupament. La qüestió dels vestits, la qüestió dels locals, la qüestió de l'higiene corporal, la qüestió dels professors, etc., son petits essencials problemes preliminars a resoldre que no'ls pot resoldre un home sol. Altrement cap dels altres quatre grans problemes fonamentals pot embestir-se seriament sense tenir aquestes qüestions previes solucionades. Una empresa de tant incalculable transcendència artística i pedagògica i àdhuc social ha d'ésser forçosament una empresa col·lectiva. Una associació d'estudi, una associació de sosteniment i una associació de propaganda. Dins d'ella han d'acoblar-se i retrobar-se tots aquells, per diversos que sien, que, en un o altre sentit, l'Educació pel Ritme d'En Jaques-Dalcroze puga interessar-los. No solament els enamorats i els apòstols de la Gimnàstica Rítmica, sinó també tots els qui senten inquietuts de progrés i de renovació en totes les branques de l'art, i dins de la educació en general deuen aplegar-se, sense que això'ls obligui a renunciar de cap dels seus ideals, a l'entorn d'aquest nobilíssim i simpàtic intent educatiu, i deuen fer-ho, molt principalment, pensant que'ls fruits d'aquesta nova Educació pel Ritme, dels quals tots voldríem plenament gustar, solament podran collir-se a l'ampar d'una fèrvida i activa col·lectivitat.

La fundació, doncs, de l'Institut Català de Gimnàstica Rítmica és d'una absoluta necessitat. Concretant més la seva missió, aquest Institut ha de proposar-se fer conèixer a Catalunya i al rest de Espanya el Mètode Jaques-Dalcroze d'Educació pel Ritme i treballar, d'acord i degudament autoritzat oficialment per l'Institut Central d'Hellerau, per a obtenir la seva adopció en les escoles, assegurar el seu avenir i, afavorint el desenrotlló de que siga susceptible aques-

ta reforma, garantir també la seva integritat a fi de que ella produeixi totes les seves conseqüències pedagògiques i artístiques. L'Institut Català de Gimnàstica Rítmica, sense pretendre limitar l'iniciativa dels seus membres i sense despreciar les inspiracions que podran venir-li segons les circumstàncies, perseguirà'l seu objecte valguent-se dels medis següents que poden constituir el seu programa d'acció mínima:

Primer. Organització, en locals apropiats, de cursos anyals per infants i adultes, i cursos normals (preparació per a ingressar a l'Institut d'Hellerau) destinats a formar professors competents.

Segon. Organització de «tournées», demostracions, conferències i inspeccions pel Director de l'Institut amb la cooperació dels seus alumnes.

Tercer. Mantenir una constant comunicació amb el mestre Jaques-Dalcroze i la Direcció de l'Institut d'Hellerau i amb totes aquelles persones que, ja siga a Espanya, ja a l'estranger, professionalment o amb un títol qualsevol, laborin per l'implantació del Mètode Jaques-Dalcroze d'Educació pel Ritme i esperin contribuir al seu major èxit per un esforç concertat.

Quart. Crear al costat de la escola alemanya, anglesa, russa, holandesa i francesa una veritable i forta i ben característica «Escola Catalana de Gimnàstica Rítmica» i aprofitar tota ocasió per a iniciar al públic en els aventatges d'aquest mètode i intervenir en favor d'ell prop de les autoritats, Diputacions i Concells d'Instrucció Pública i Belles Arts cada vegada que hi hagi lloc a fer-ho.

Veus aquí exposades, «grosso modo», les principals finalitats de la nostra fundació. Cap reforma, ja sia en l'ordre cultural, com en l'artístic, com en el social, pot ésser acomplida sense un esforç col·lectiu. Lo únic que pot salvar al nostre poble són les fortes i laborioses i ben compactes col·lectivitats. Fem-ne una més, doncs, amb entusiasme i amb esperit generós. Fem l'Institut Català de Gimnàstica Rítmica, i això serà una altra arma amb que'ns podrem defensar de cara a l'avenir.

Jo llenço avui tot encès d'entusiasme aquesta idea i tinc fe, sí; tinc fe encare, de que desseguida trobaré al costat meu cent mans pròdigues i amistoses que voldran venir amb mí a realitzar-la.

JOAN LLONGUERAS

De la Premsa

Lo que ha sido la Izquierda

¿Cómo no compartir la preocupación de los hombres previsores, ante el fracaso de la izquierda?

No es preciso ser de la izquierda para sentirlo: basta ser catalán, para deplorarlo.

Dentro de una clara concepción de la política catalana, una izquierda fuerte, era una necesidad social.

Sin una izquierda, queda nuestra política dislocada; sin «sprit de suite». Faltando esta rueda, la máquina política, o no ha de poder funcionar, o ha de funcionar mal.

La gran «izquierda catalana» —que concebimos, estaba llamada a los más altos destinos.

Había de ser—desde luego,—un instrumento de progreso.

No podía tardar en triunfar. A constituir en definitiva—a su hora, naturalmente.—un instrumento de gobierno. Bien orientada, a estas horas, gobernaría en Cataluña. Su espíritu reformador informaría la vida municipal en muchas localidades. Y no es aventurado a firmar que sería el eje del movimiento autonomista. Por la virtualidad de sus principios y por el sentido democrático dominante en Cataluña, es posible que en el momento actual, hubiese tenido la izquierda la hegemonía, por la que, nerviosa y con violencia, ha disputado.

MOSAICS										E										F										ESCOFET										&C									
Paviments										Unifas										Barcelona										Ronda Sant										Pere-8									

Le era más fácil vencer que ser vencida.

Había de ser, por ley natural, el «motor» de todos los avances, y el «freno» de todos los retrocesos. Era el órgano indicado, de relación, entre la democracia catalana y los elementos republicanos de los pueblos de España. Debía de aportar al seno de la conjunción republicano-socialista, el espíritu catalán, nuestras soluciones autonomistas.

Cerca de las situaciones liberales, era la que había de influir, por el método de colaboración que los prohombres del regionalismo han aplicado con todos los Gobiernos constituidos.

Su más alta función social era la de llevar al alma del proletariado catalán, el sentido nacionalista, sino contradicho, debilitado, por las propagandas anarquizantes y orientar a la clase obrera de nuestra tierra hacia el sentido societario práctico, de organización positiva y de posibles realizaciones.

Las consecuencias de esta política habrían sido fecundas para Cataluña. El sentimiento autonomista habría encontrado el calor de la clase obrera, sino hostil, fría e indiferente ante el problema regional. La eliminación y reducción de la zona de influencia del lerrouxismo habría sido un hecho.

Por no inspirarse en esta política, la izquierda ha fracasado.

«¡Ha muerto!», exclaman algunos.

«No ha muerto!»—objetamos nosotros. «Es que no ha llegado a vivir».

Todo en ella ha sido ficción, pura fantasía. Sus pomposas «bases», sus líricas propagandas, sus asaltos al gobierno de la ciudad, ilusiones y delirios de grandeza.

Tartarán en la Rambla: hé aquí la izquierda.

«Palabras, palabras, y palabras» — que diría Hamlet. Política meridional, sin la agudeza levantina y sin el «sprit gaulois».

Un programa hecho con los retazos de varios programas. Una palabra de cada partido, sin una idea de ninguno. Un título rimbombante, o mejor, una partida de bautismo, extendida por la mano de no se sabe cuántos padrinos, que han andado a la greña por todo, y no han estado de acuerdo en nada.

Al programa mínimo del Tívoli—que más que una plataforma habría sido una bandera,—prefirieron un programa máximo, obra abstracta y comceptuosa, destinada al polvo de los archivos. En los manifiestos, el viejo léxico, sin una idea nueva.

De las palabras sonoras enamorados, hicieron de la «federación» medio de organizar, un comodín, desdénando las cuestiones del día, los problemas vivos, las necesarias fórmulas transaccionistas, las preparaciones adecuadas de las grandes reformas.

Hay que federar los pueblos ibéricos, juntar grandes y pequeñas nacionalidades, decían en sus arengas, los tribunos, que no acertaban a fusionar media docena de casinitos de distrito.

No han florecido, ciertamente, en la izquierda, los apóstoles. Ni tampoco los arriistas, los ambiciosos, la juventud o las gentes nuevas, han podido hacer a Cataluña, la ofrenda de la audacia, que siempre impulsa, que a veces redime.

Los directores se han pasado el tiempo—o disputando—o cantando líricas endechas a la luna.

Ha sido la izquierda una mezcla extraña de romanticismo sin poesía, y de materialismo sin finalidad.

Cuando se ha dicho «hagamos la izquierda», se ha querido decir: «deshagamos a los demás».

Su organización—en el papel democrática,—no ha funcionado. Su acción no se ha dejado sentir en ningún problema, ni en ningún momento!

Ha sido un vacilar continuo, una protesta sin eco, una disputa sin fin, una larga función teatral, con actos cortos e intermedios insoportables.

Ha confundido la política con la moral, o mejor, ha abusado lastimosamente de la moral, rindiendo culto ostentoso a la austeridad, pero no a la que se basa en el enaltecimiento colectivo, sino en el individual alarde, a costa—si menester ha sido—de la dignidad ajena.

En vez de atraer ha repelido. En lugar de sumar ha restado.

Debiendo ser tolerante ha sido intransigente. ¿Renovadora? Todo lo contrario; partidista con furiosos de sectario. ¿Disciplina interior? Ninguna. ¿Compañerismo, tacto y flexibilidad? La moderación y el respeto han brillado por su ausencia, en los elementos militantes.

Ha cifrado todas sus esperanzas, no en organizarse fuertemente, sino en desorganizar a los otros, aquejada del terrible mal de las ideas fijas, de las monomanías.

Su divisa no ha sido el cómodo «laissez faire, laissez passer», sino el «no hacer nada» o mejor, el «no dejar hacer a nadie».

Por burguesa, por conservadora y por atávica, ha combatido sin tregua, sin descanso, a la Lliga.

Y sin embargo—¡oh ironía cruel de la humana envidia!—no hay piedra en los pedestales, sobre los que se yerguen triunfadores los prohombres regionalistas, que no haya sido colocada por alguna mano inhábil de la izquierda.

Sólo ella ha vuelto a hacer de Lerroux el hombre del día, el mártir del Gólgota, la víctima sacrificada de todos los malquereres. Por cada ataque oportuno o justo, por cada tiro certero, quintales de municiones en salvas, torpes descargas mal dirigidas, campañas contraproducentes, todo cuanto podía contribuir a que Lerroux surciese la virginidad de su prestigio y ostentase sobre su cabeza la corona de espinas de la persecución. A fuerza de odiarle le han hecho amar. Hablando de él a todas horas, han

despertado en los espíritus, con la curiosidad, la simpatía y la admiración. No han sabido ganarle una sola batalla en el terreno de los principios, ni le han desalojado de una sola posición.

Gracias a la izquierda hay un Cristo y un Anticristo en Cataluña. Problema catalán, luchas políticas, toda la vida de nuestra tierra gira alrededor de dos figuras: Cambó y Lerroux.

No ha gozado la izquierda un solo día de paz, ni nadie por ella ha podido disfrutarla. Ha dejado secar los frutos de todos los árboles. No ha vendimiado una sola cosecha.

Ha devorado o retraído a los hombres más eminentes, sin utilizarles.

No ha comprendido la política de las realizaciones. Ha carecido de método y no ha aplicado perseverante, ninguna táctica.

En todas partes ha sido perturbadora y disolvente, sin resolver un solo pleito, ni dirimir una querrela local, ni conciliar dos voluntades. No ha acertado a organizar una sola fuerza, obrando como corrosivo dentro de los núcleos democráticos de nuestra tierra mal avenidos. No ha conquistado un solo distrito ni consolidado una sola posición electoral.

La estridencia ha sido su medio, la pequeña vanidad su característica, la parálisis su mal y el odio su castigo.

Confundiendo la malquerencia con la fortaleza, la rigidez con la virtud, no ha gobernado ni ha dejado gobernar.

Tal ha sido la izquierda, de la que hacemos desde las columnas libres de EL DÍA GRÁFICO, una pintura exacta, sacada del natural, con toda serenidad, impersonalísima y objetiva, en nuestro fervoroso deseo de que renazca, viva y florezca para gloria de sus reorganizadores y bien de Cataluña.

EMILIO JUNOY
Senador del Reino.

(De El Día Gráfico).

A la salida del teatro,

de reuniones, de bailes se cogen estos resfriados tan temibles, que muy amenuado acaban en pulmonía. Cuando nota usted este ligero escalofrío, acompañado de estornudos, no deje de atender a este aviso de la naturaleza y, sin perder tiempo, siga el tratamiento de los Pellets del Dr. Mackenzy. Los Pellets evitarán que siga adelante su resfriado y lo curarán en 24 horas, sin necesidad de hacer nada. A las primeras tomas notará usted alivio, cesará el estornudeo, la destilación mucosa y el lagrimeo; corregirá el estado febril, despejarán la cabeza y harán desaparecer todas las molestias de esta desagradable indisposición. Los Pellets reblandecen el pecho, facilitan la expectoración y corrigen la tos. Caja ptas. 1'50 ne todas las farmacias.

Els nous professionals del desordre

La joventut conservadora que té a l'Ossorio per capità i per cronista el nostre don Miquel S. Oliver, confirma amb la seva revolta, exteriorització de la seva psicologia, l'afirmació de que Espanya és el país dels viceverses. Quan en els partits d'esquerra — En Zulueta ho feia ressaltar l'altra dia amb ocasió de l'homenatge a l'Azorín — s'accentua una orientació cultural i d'intervencionisme governatiu, els joves conservadors apelen a l'insurrecció, acusant des del rei al conservador més humil que, fidel a la seva tradició i a les seves doctrines, acata al govern constituït. El senyor Pérez Bueno, crida a Oviedo: «No estem disposats a tolerar cesarismes!» i l'Ossorio a Bilbao parla de crisis orientals, com si encara en els salons de Palau se fessin i desfessin ministeris segons l'humor de les reials persones.

I si aquests minyons no concedeixen al quefe de l'Estat ni dret a resoldre les crisis, otorgant el poder a aquells que les necessiten o les circumstàncies de la monarquia imposen què no negaran als enemics polítics i als conservadors que han cregut podria arribar a la governació de l'Estat el partit conservador sense la presidència de don Antoni Maura? Un jovincel maurista respon a aquest interrogació amb paraules que la premsa ha recollit: «es preferible l'Artal a l'Azcarate.» Es a dir, que per a combatre a En Maura prefereixen el punyal a la dialèctica, la sang a l'oració parlamentària, una vesania tràgica a una tàctica política.

Exageracions — se dirà. — Sí, cert, exageracions que testimonien existència en la joventut maurista una virulència digna de una joventut libertària, virulència que adjectiva a En Dato de concupiscent, a En Sánchez Guerra de traïdor, a tots els ministres de vïdors que necessiten de la política per al sosteniment propi i el dels seus cacicats. Els minyons mauristes amb l'Ossorio al cap, no respecten ni honors, ni dignitats, ni jerarquies. Treuen-los-hi la filiació partidista i les seves oracions i parlamenten poden aparèixer en les planes de «Tierra y Libertad», plens d'ortodoxia anarquista.

Però en nom de què, per quina causa de transcendència nacional o dinàstica, l'alçament d'aquests cadets d'En Maura? Tot pot sintetitzar-se en aquests termes: perquè el poder havia d'ésser concedit a En Maura, cas de no poguer seguir els lliberals, i si En Maura s'hi negava que cap conservador se prestés a formar gabinet, negant-se a totes

les sol·licitacions de la Corona. ¿Se vol manament més enorme a tota doctrina monàrquica i a tot instint governamental? Després d'això no hi cap més que reproduir l'actitut de l'Unió Liberal en les vigílies de la revolució de Setembre: declarar-se anticonstitucionals i sumar-se a un pretendent o a l'acció anti-dinàstica. Hi cabia el consell i la demanda d'una política d'intransigència conservadora des del govern; mai, en gent moderada, una menaça al trono i una declaració de guerra al ministeri.

***

Aquests homes que han suplantat als energúmens de la demagogia, no han parlat mai pel dolor de la fam espanyola, no han compadit als miserables, no s'han horroritzat davant la sang inestroncable de la guerra, no han demanat alçant els braços, com ara, ni l'arranjament de la Hisenda, ni la pietat per als mestres de estudi, ni la contensió de l'emigració, ni la minva de l'analfabetisme, ni la extinció del feudalisme industrial, ni l'atac al caciquisme, ni la modernització dels codis, ni el clam de les nacionalitats oprimides. Per a ells no existeix en tota l'extensió de la península més que un ésser digne de l'exaltació: En Maura; una protesta a fer: la que realitzen contra En Dato; una preocupació: la de la dictadura d'En Maura damunt el partit conservador i damunt Espanya.

La dictadura per a l'atac, per a la represàlia; no per a la forta governació. Callen lo què en Maura faria amb l'Hisenda en falliment, amb la guerra, amb els conflictes obrers, però sí imposen una intransigència amb els republicans que'ls col·loqui fora de la legalitat o tot lo més en situació de partits tolerats. En Maura seria el Torquemada de l'església conservadora i tot heretge fora punit i tota concomitancia amb els estranys anatemitzada.

Mes, saben aquestes joventuts conservadores si En Maura i En Lacierva han estat sempre purs, allunyant d'ells tota idea d'intel·ligència amb els demagogs turbulents? Nosaltres afirmem que no. Quan la Solidaritat de 1908 tornà a donar la batalla a En Lerroux, el gabinet Maura ordenà que fos votat pels conservadors barcelonins. I els conservadors per disciplina i per odi al catalanisme, votaren a En Lerroux.

(De *El Poble Català*)

llares de espanyols e italianos. En la construcción de ferrocarriles y canales, en el cultivo de la vid y del olivo, en el laboreo de las huertas, en las fábricas de jabón y en las fundiciones, todo el trabajo material, el de la bestia, lo realizan italianos y espanyols M. Haussman, en el informe presentado por la comisión de trabajo encargada de examinar varias proposiciones de ley contra los obreros extranjeros, reconoce que ciertas explotaciones del Mediodía no podrían funcionar si no emplearan obreros extranjeros. (Cámar de diputados, sesión 1901, núm 2500.)

Los extranjeros que emplea Francia forman un ejército obrero perfectamente disciplinado, apto para la terrible lucha por la vida, obediente y sumiso a la voz de su patrón, que dispone siempre de la poderosa arma de la expulsión para mantenerlo a raya. Sobre la expulsión de los obreros no me atrevo a formular ningún reproche, siendo como es un acto de soberanía nacional, mas séame permitido reproducir el párrafo siguiente de un artículo de fondo de un periódico francés tan importante como «La Revue», dice así:

«Diríase que los pueblos no han llegado todavía a su madurez cuando no saben atribuir al trabajo industrial el mismo valor moral que se atribuye al manifestado en los campos de batalla. Los que se indignarían si no se concedieran los auxilios de la ambulancia sanitaria al voluntario extranjero herido en la defensa de la causa nacional, aceptan como la cosa más natural del mundo el que se expulse, negándole el derecho de residencia, al extranjero que tras trabajar y sufrir ha venido a caer víctima de sus esfuerzos en provecho de una comunidad que no es la suya. ¡Estraña contradicción!»

Ese ejército obrero nada le cuesta a Francia, nada le costó el educarlo, nada le cuesta su aprendizaje y mantenimiento. Sólo cuando acosado por la enfermedad un extranjero tiene que recurrir a la Asistencia pública, los municipios franceses lo acogen si su caso no se opone a las conclusiones adoptadas por el Consejo Superior de la Salud Pública en su sesión del 12 de Marzo de 1897.

Esa gran masa de extranjeros, donde los comerciantes e industriales entran en cantidad no despreciable, es atendida y considerada por las clases directoras de la nación, gozan los derechos civiles, y aun ha habido quien, como Garnot («Condición del extranjero ante el derecho público francés»), que ha dicho: «En derecho público, la libertad del extranjero está insuficientemente garantida, la residencia definitiva y los servicios de orden económico rendidos por ciertos comerciantes o industriales extranjeros, debieran tener por efecto el conceder a esta categoría de personas el derecho al sufragio y asimismo la elegibilidad en las elecciones municipales. La introducción de este elemento daría como resultado el conducir las asambleas locales hacia la esfera de los intereses puramente comerciales, frecuentemente abandonados.» En su afán de acrecentar la población, pretenden reducir la mortalidad a su más simple expresión y no esperan aumentar los nacimientos, porque se han percatado ya de que la no concepción de seres es sólo motivada por una razón económica y ocasionada por el hecho de que las familias más procreadoras, las de los pobres, han llegado a conocerla y a presentir sus terribles efectos con la misma intensidad que hace tiempo la conocieron y los presin-

Los extranjeros en Francia

Francia es la madre estéril que no pudiendo concebir los hijos necesarios para mantenerse fuerte en el lugar que ocupa dentro del concierto universal, tiene que adoptar los de las demás naciones. Así puebla sus ciudades, cultiva sus campos, beneficia sus minas y pone en marcha el poderoso motor de su producción industrial. En la lucha económica que mantiene con formidables enemigos, la inmigración de la mano de obra extranjera es para Francia una condición «sine qua non» de su existencia.

¿Qué sería de Francia sin los 700 000 belgas que pueblan el Norte juntamente con los 500 000 alemanes, los 450 000 italianos del centro y Sur y los 350 000 espanyols del Sur y Suroeste? ¿Quién realizaría los trabajos que por su pesadez se niegan a realizar los franceses? ¿Quién sinó los extranjeros que, según M. Leroy-Beaulieu, van en su ayuda para realizar los más duros trabajos, aquellos que exigen la fuerza y resistencia física?

Recorred el Mediodía de Francia, visitad sus canteras y minas y allí encontraréis mi-

tieron los ricos, no pudiendo obtener un aumento de población por lo costoso de su mantenimiento durante el período improductivo, dejan que las otras naciones lo produzcan para atraerla luego con el imán de un salario mayor y el irresistible atractivo de su legislación obrera.

Solamente los trabajadores franceses, y entre ellos los más conscientes y organizados, los que mantienen latente el sentimiento del proteccionismo obrero, han manifestado su hostilidad hacia el extranjero. Al acusarle de ocasionar la baja de los salarios, precisamente de lo que se muestran satisfechos los productores, se ha exteriorizado más y más la lucha entre economistas y socialistas. El decreto del 17 de Marzo de 1791, que fué el triunfo de los economistas, estableció la libertad del trabajo y con ella el reconocimiento del derecho de los extranjeros a emplearse y ganar su vida en territorio francés. Todas las leyes obreras que le han sucedido, encontraron en la escuela socialista y sindicalista la misma obstrucción en lo que se refiere a hacer gozar a los obreros extranjeros de los mismos derechos concedidos a los nacionales.

Gracias a esa rivalidad obrera, puede conservarse entre los extranjeros el amor a la patria, neutralizando así los esfuerzos de asimilación con que los franceses intentan cubrir el vacío ocasionado por su despoblación. Gracias a ella y gracias también a las Sociedades que estos extranjeros tienen establecidas con fines benéficos e instructivos.

En lo que se refiere a los españoles que residen en Francia, el próximo Congreso de Sociedades de Socorros Mutuos, de Beneficencia e Instrucción, de Apoyo Moral y Recreo que, convocado por el doctor Suárez de Mendoza, presidente de la Unión Española de París, ha obtenido la protección oficial del Gobierno español, demostrará la labor patriótica, paciente y meritoria que las 27 Sociedades españolas establecidas en París, Marsella, Burdeos, Tolosa, Beziers, Cete, Perpignan, etc., han realizado, con el fin de conservar el amor a la tierra natal, frente a la política de asimilación francesa.

RAMÓN ESPÍ

París, Noviembre 1913

(De La Publicidad).

Informació

Institut Català de Gimnàstica Rítmica. Palau de la Musica Catalana. — Curs 1913-14.

EDUCACIO PEL RITME. — METODE JAQUES-DALCROZE. — Preparació per ingressar a l'Institut d'Hellerau: Educació de la veu i de l'orella. Solfeig. Estudi del ritme i ses aplicacions. Plàstica corporal. Dança. Harmonització i educació dels moviments. Desenrotll de l'atenció i de la voluntat espontània.

Direcció pedagògica i artística: JOAN LLONGUERAS, Prof. amb diploma sup. de l'Institut d'Hellerau. — **Auxiliar:** JOAN GIBERT. — Amb la cooperació de distingides Professores.

INSTRUCCIONS

— La duració del curs serà del 1.er d'octubre 1913 al 30 de juny 1914.

— Les lliçons seràn bisetmanals. La duració de les mateixes serà de 45 minuts.

— El Mestre-Director donarà personalment al menys una lliçó setmanal.

— L'assistència a la classe de solfeig és obligatoria per a tots aquells alumnes qui, a juí del Mestre-Director, no posseeixen suficients coneixements musicals.

— El preu del curs es de 90 pesetes, pagaderes a raó de 10 pesetes mensuals.

— Equip obligatori en les classes: Tricot, pantalons de gimnàstica, kimono i sandalies. A la Consergeria del Palau de la Musica Catalana se facilitaràn els models.

— S'admetràn nens i nenes desde l'edat de 7 anys, amb la sola condició que no

tinguin defectes físics i se trobin en perfecte estat de salut.

— Les inscripcions poden fer-se a la Consergeria del Palau de la Musica Catalana des de el dia de la data fins al dia 30 de octubre.

— El Mestre-Director organitzarà les classes en la forma que cregui més convenient per a la major comoditat i aprofitament dels alumnes.

— Tots els alumnes se comprometen a pendre part en les festes i demostracions públiques que celebri l'Institut.

— Els alumnes que ho desitgin podran examinar-se a fi de curs i obtenir, del Mestre-Director, un certificat d'estudis que serà vàlid per a poguer pendre part en els examens anyals elementals del *Bildungsanstalt Jaques-Dalcroze a Hellerau (Dresden)*, on s'adjudiquen els diplomes i títols corresponents pels que vulguin dedicar-se oficialment a l'ensenyança d'aquest mètode.

— La entrada a les classes serà solament permesa als acompanyants dels alumnes. El dia que senyali el Mestre-Director, se permetrà l'entrada al públic mitjansant invitacions que facilitarà la Direcció per medi o per indicació dels mateixos alumnes.

— Els alumnes que ho desitgin podran tenir lliçons especials. El preu mínim d'aquestes lliçons és el de 5 pesetes per cada una quan les doni un dels professors auxiliars, i de 10 pesetes quan les dongui el Mestre-Director.

— Hora de consulta amb el Mestre-Director: cada dia de lliçó, de 4 a 5 de la tarde en el mateix Palau de la Musica Catalana.

HORARI. — CURSOS PER A INFANTS. — Gimnàstica Rítmica: Dimars i Dissabte, de 12 a 1.

Solfeig: Dimars i Dissabte, de 11 a 12.

CURSOS PER A ADULTES. — Gimnàstica Rítmica: Dimars, de 5 a 6. — Dissabte, de 6 a 7.

Cursos col·lectius per a Escoles: (condicions especials).

Barcelona, Septiembre 1913.

Petit curs normal per a la administració i l'estudi del mètode de educació pel Ritme del Prof. EMILI JAQUES-DALCROZE. Desenrotll del sentiment Rítmic, Musical i Plàstic. — Del 27 de desembre 1913, al 5 janer 1914.

Aquest curs, continuació dels que han vingut donant-se en anys anteriors, es exclusivament per a professionals i va destinat, molt especialment, als educadors en general i, d'un modo més directe encare, als mestres de musica dels conservatoris, dels orfeons, de les escoles primaries i també als mestres de gimnàstica i de dança, desitjosos de basar llurs ensenyances en un profon coneixement de les relacions que poden establir-se entre el ritme musical i els moviments corporals.

Se donarà baix la direcció pedagògica i artística del mestre JOAN LLONGUERAS, professor amb diploma superior de l'Institut d'Hellerau, amb el concurs del mestre JOAN GIBERT i de les professores senyorettes CONCEPCIO ORS i NEUS GARI.

Goma, Ortopedia, Higiene

Cotons, glaces i benes

Braguers i falxes ventrals a mida

TUSELL GERMANS - Barcelona

— Fàbriques: —

Goma i cel·luloide. — Font honrada, 3
Apòsits antisséptics. — Vila Vilà, 89

— Botigues i magatzems: —

• Ronda de Sant Pere, 12. — Fontanella, 20 •

— Enviem catàlegs a Farmàcies i Drogueries —

PROGRAMA

Estudi i pràctica de la «Gimnàstica Rítmica».

Cursos col·lectius.—Petits cursos.

Converses i conferències sobre les finalitats del mètode.

Demostracions de «Gimnàstica Rítmica» amb el concurs d'alumnes de l'«Institut Català de Gimnàstica Rítmica».

Demostracions del «Mètode de solfeig de Jaques-Dalcroze» amb el concurs de deixebles del mestre Llongueras.

HORES D'ESTUDI: Cada dia de 11 a 1 i de 4 a 6.

El mestre Llongueras donarà un curs de *segón any* als professors que seguiren el curs normal de l'any passat.

El curs de *primer any* té per objecte el procurar als participants un coneixement general dels principis del «Mètode d'educació pel Ritme de Jaques-Dalcroze» per a que puguin divulgar-los i propagar-los sens perill de falses interpretacions.

Les persones desitjoses de familiaritzar-se amb el «Mètode de solfeig» (desenrotllament del sentit auditiu i del sentiment tonal) tindran ocasió de rebre lliçons particulars.

CONDICIONS

L'equip obligatori en les classes consisteix en tricot, pantalons de gimnàstica, kimono i sandalies. A la Consergeria del «Palau de la Musica Catalana» se faciliten des de ara els models.

El Mestre Director organitzarà les classes en la forma que crega més convenient per a la major comoditat i aprofitament dels participants.

La entrada a les classes serà únicament permesa als que previament s'hagin inscrit o als qui obtinguen una targeta d'invitació especial de l'Institut.

Els alumnes que ho desitgin podran tenir

lliçons especials a hores extraordinàries. El preu mínim d'aquestes lliçons es el de 5 pessetes per cada una, quan les dongui un dels professors auxiliars, i de 10 pessetes quan les dongui el Mestre-Director.

Hora de consulta amb el Mestre-Director: Cada dimarts i dissabte de tres a quatre de la tarde en el «Palau de la Musica Catalana».

PREU DEL CURS: Primer any: 80 pessetes.—Segón any: 60 pessetes.

Les inscripcions poden fer-se a la Consergeria del «Palau de la Musica Catalana» des de'l dia de la data fins el 24 de desembre corrent.

Barcelona, 1 de desembre de 1913.

A l'Institut d'Estudis

Amb l'objecte de donar temps als col·laboradors de l'obra del «Diccionari», per a posar-se al corrent dels qüestionaris rebuts en les oficines lexicogràfiques, no's repartirà el plec quart, que corresponia al mes de desembre.

S'ha entregat a les caixes, per a la seva impressió, l'original que ha de servir de base definitiva per a les informacions de l'«Atlas Lingüístic de Catalunya», revisat pels senyors don Pompeu Fabra, membre de l'Institut, y don Pere Barnils.

S'han encarregat a París els primers aparells que han de figurar en el Laboratori de fonètica experimental que institueix la secció filològica.

Ha començat la impressió del volum primer de l'edició autocòpica de la «Biblia catalana», que contindrà el «Pentateuco», segons la versió del «British Museum». Igualment s'està preparant l'impressió del primer «Anuari del treball», de la societat de Biologia de Barcelona, que publica l'Institut i en el qual se contenen memòries i comunicacions dels Senyors Pi i Suñer, Eugeni d'Ors i Ramón Turró, membres de l'Institut, i dels doctors Bellido, Saxe, Gonzalez, Alo-

mar, Verdereau, Alzina i Melis, C. Lopez i altres.

S'han rebut, com donatius per a la Biblioteca de Catalunya, el volum de la segona assemblea de Societats d'Amics del País, i l'obra «Las aves en la Agricultura», donatiu del seu autor, el naturalista don Emili Tarré.

Pel Monument a Mossén Cinto

El Consell Directiu del Foment Autonomista Català s'ha avistat amb la direcció de l'«Auditorium», de la qual ha recabat les majors facultats per a celebrar en aquell bellíssim teatre una festa, el producte de la qual serà a profit del monument al gran poeta qual nom porten les Institucions «Escuela Catalana gratuita» i «Chor infantil», «Caja d'Estalvis Escolar» i «Colonia Escolar».

En principi, el programa serà integrat per una part de cants, altra de cançons amb gestes, a càrrec del «Chor Infantil Mossén Cinto»; altra serà una representació escènica per la Companyia del «Auditorium»; i altra, recitació, acompanyada de música descriptiva escrita exprofés d'alguns troços de lo més selecte del gran poeta místic.

Com que l'«Auditorium» no ha començat encara ses tasques, el Consell del Foment A. C. s'ha adreçat a la Comissió organitzadora del Monument pregant-li que ajorni per a després de celebrada aquesta festa, el tancar la subscripció, a fi de que quedi closa amb el producte d'una vetllada portada a cap per les culturals institucions que porten el nom (úniques) del plorat Mossén Cinto.

Boi creient que'l prec serà atès per la Comissió, gaire bé ens atrevim a assegurar que l'èxit més falaguer coronarà els esforços lloabilíssims del bons companys en Nacionalisme qui han concebut tant bella idea.

La festa tindrà lloc en diumenge a la tarde i es creu que no trigarà a més que mig gener vinent.

Llevat de les llotges, els preus de totes les localitats seran molt reduïts, a fi de que tothom pugui dedicar una tarde a l'espiritual comunió d'amor al Teatre i a la Música de Catalunya, enmig de la germanor dels qui, de totes les classes socials, recorden la grandesa de l'obra de Mossén Cinto que ha portat arreu del món el bon nom de la Patria.

— EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES —

LA EGIPCIA

SOCIETAT ANÓNIMA

La més important d'Espanya—20 sucursals amb telèfon—Central: Pelayo, 44, telèf. 1,113 • Economía. Veritat en els preus

Important:

La Egipcia es la única funeraria que poseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte que no sia previament desinfectat.—NOTA: Acurat i ràpid servei tant a la Capital com a fora.

AIGUES MINERALS NATURALS

de la

SOCIETAT ANÓNIMA

VICHY CATALÁN

Aigues hipertextuals, de temperatura 60°, alcalines, bicarbonat-sòdiques. Sense rival pel **reumatisme**, la **diabetes** i les afeccions del **estómac**, **fetge**, **melsa**. Aquestes aigues, de reputació universal, no mes es venen embotellades i les botelles duen tots els distintius ab el nom de la **Societat Anònima Vichy Catalán**. Cridem la atenció dels consumidors, i molt particularment dels malalts, per tal que no es deixin sorprendre admitint com idèntiques a les nostres aigues d'altres **artificials** que s'ofereixen en aquest mercat amb noms de **fonts imaginaries** que no mes son marques de fàbrica i no fonts de origen.

DE VENTA A TOTES PARTS

Administració: RAMBLA de les FLORS-18-ent.º

VIUDA DE
JOSEP RIBAS

MOBILIARIS DE LUXE
EN ESTILS CLÁSSICS I MODERNS

***

INTERIORS COMPLETS

***

SECCIÓ COMERCIAL
MOBILIARIS
EXTRAORDINARIAMENT BARATOS

***

METAL-LISTERIA * LÁMPARAS

***

OBJECTES D'ART

***

PARQUETS PLEGABLES (PATENTATS)

Despatx: Plaça de Catalunya, 7
Magatzems i Obradors: Consell de Cent, núm. 327

LA HISPANO SUIÇA

Fàbrica de Automòbils Espanyola

Obradors a Barcelona:
Carretera de Ribas, 279
(SAGRERA)
Telèfon 8.250

Telegramas i Telefonemes
Automòbils - BARCELONA

Sucursal a França:
Levallois Perret
(PARIS)

Chassis de turisme de 12/15, 15/20, 30/40 y 45 HP. Els mes ràpids i els mes econòmics de essència neumàtics.

Chassis per ómnibus i camions, 15/20 y 30/40 HP. Pera transport de passatgers, servei de col·legis i d'hotels i ambulancias sanitaries.

Per transports de 1 1/2, i de 3 toneladas i servei de correus.

Grupes marins, de 6, 15 i 30 HP.

Per canots de recreu, transports de passatgers, serveis de pràctics de ports salvament de nàufregs i auxiliars de barco de pesca.

Obra nova

(Publicació de la Lliga Regionalista)

LES MANCOMUNITATS

Antecedents

La Mancomunitat Catalana
Lley de Mancomunitats

Preu: 50 céntims

De venda en les llibreries y quioscs

AGUA

MINERO: MEDICINAL

NATURAL: PURGANTE

RUBINAT-LLORACH

Recomendada por las Academias de Medicina de Paris y Barcelona, etc., etc.

DIPLOMAS Y MEDALLAS DE ORO

PURGANTE SIN RIVAL EN EL MUNDO

Combate eficazmente la constipación pertinaz del vientre, infartos crónicos del hígado y bazo, obstrucciones viscerales, desórdenes funcionales del estómago e intestinos, calenturas, depósitos biliosos, calenturas tifoideas, congestiones cerebrales, afecciones herpéticas, fiebre amarilla, escrófulas, obesidad (gordura); NO EXIGE REGIMEN NINGUNO.—Como garantía de legitimidad, xigir siempre en cada frasco la firma y rúbrica del Dr. Llorach, con el esudo encarnado y etiqueta amarilla. Desconfiar de imitaciones y substituciones.

VÉNDESE EN FARMACIAS, DROGUERÍAS Y DEPÓSITOS DE AGUAS MINERALES.

Administración: Calle Cortes, 623 - BARCELONA

Nadie debe estar en su casa sin una botella de agua Rubinat-Llorach